

IZ SVETA TIŠINE

Glasilno Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

ISSN 1318-1394

Letnik XXXIII, št. 12 / december 2012

- **NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNICE ZDGNS**
- **RAZVOJ SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA**
- **SLIKANICA PETER KLEPEC V SLOVENSKEM ZNAKOVNEM JEZIKU**
- **IZOBRAŽEVALNI SEMINAR EVROPSKE ŠPORTNE ORGANIZACIJE GLUHIH**

POŠILJANJE PISNEGA IN SLIKOVNEGA GRADIVA ZA GLASILO IST

V naše uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Pred vami je decembrska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. Tokratno številko posvečamo aktualnim dogodkom, športnim aktivnostim in zanimivostim iz naših društev. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki ste s svojimi prispevki soustvarjali glasilo. Upamo, da boste z nami sodelovali tudi v letu, ki prihaja.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati prispevek, ste prisrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, **s pripisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek in naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani **www.zveza-gns.si**.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine.

Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov **urednistvo.ist@zveza-gns.si**.

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Leto je naokoli in za nami so lepi in manj lepi trenutki. Vsako leto ob tem času se mnogi sprašujemo, kaj smo med letom, ki se izteka, dosegli in doživeli. Prav tako si vsako leto obljubimo, da bomo marsikaj spremenili, a le malo od tega zares uresničimo.

Situacija v državi še zdaleč ni rožnata, mnogi so ostali brez službe in vira za preživetje, mnogi zaposleni pa se le s težavo prebijejo skozi mesec. Številni otroci v šolah so lačni, saj je vlada šolarjem in dijakom zmanjšala sredstva za malico.

Vlada pa ni pozabila le na otroke, ki so prihodnost družbe, ampak tudi na osebe z okvaro sluha in druge invalide, saj ne spoštuje zakonov, ki jih je sama napisala. Skoraj celo desetletje so vlade pripravljale Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, ki je novembra 2010 končno ugledal luč sveta.

Res je, že dve leti imamo zakon, v katerem v prvem odstavku 17. člena piše: 'Invalidi s senzornimi okvarami lahiko poleg pripomočkov, ki so jim zagotovljeni na podlagi drugih predpisov, glede na osebne potrebe uveljavljajo sofinanciranje tudi drugih tehničnih pripomočkov, ki jih potrebujejo v življenju za premostitev komunikacijskih ovir, za omogočanje varnega in samostojnega življenja ter jih predvsem uporabljajo za dostopnost do informacij, sporazumevanje in prilagoditev življenjskega okolja.'

V omenjenem členu piše tudi: 'Minister oziroma ministrica, pristojen za invalidsko varstvo, izda pravilnik, s katerim podrobneje opredeli tehnične pripomočke iz prejšnjega odstavka, pogoje za pridobitev, njihovo dobo trajanja, standarde kvalitete pripomočkov in način vzdrževanja.' V 43. členu zakona pa med drugim piše: 'Minister, pristojen za invalidsko varstvo, izda pravilnik iz drugega odstavka 17. člena tega zakona najpozneje v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.'

Očitno vlada še ni obrnila lista na koledarju, saj stopamo v leto 2013, in upam, da invalidi ne bodo čakali še nadaljnje desetletje, da bo pravilnik, ki je že sestavljen in usklajen s predstavniki invalidskih organizacij, ugledal luč sveta.

Ne bom pisal lepih verzov in spodbudnih besed, želim vam le, da leto 2013 za vas ne bo slabše od leta, ki se izteka.

Adem Jahjefendić

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **SPLETNA STRAN:** www.zveza-gns.si
UREDNIK: Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si **UREDNIŠKI ODBOR:** Zdenko Tomc, Franci Mulej, Boris Horvat, Nina Janžekovič, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš
LEKTORICA: Barbara Perc **OBLIKOVANJE:** Franc Planinc **TISK:** Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano k plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:
Praznično okrašena prestolnica
Foto: Jan Orešnik

KAZALO

1. Uvodnik
2. S sekretarjeve mize
5. Novoletna poslanica predsednice ZDGNS
7. Spodbuda za zaposlovanje
9. Razvoj slovenskega znakovnega jezika
13. Slikanica Peter Klepec v slovenskem znakovnem jeziku
14. Naši informativni programi in mednarodno priznanje Spletni TV
17. 28. slovenski knjižni sejem
19. Čudovito martinovanje na Dolenjskem
20. Cinque Terre
21. EFT - tehnika doseganja čustvene svobode
22. Predavanje o izbiri ustreznega slušnega aparata
23. Predavanje o tehničnih pripomočkih
24. MDGN Velenje in predavanje na Ljubnem
25. 20-letnica invalidskega podjetja Zaupanje
27. 33. mednarodno tekmovanje v orientacijskem teku
28. Paintball
29. Božič in novo leto
33. V boj s prehladom
34. Našim članom
36. Križanka

S sekretarjeve mize

Prazniki v marsikom prebudijo spomine na preteklost. Lahko objokujemo zamujene priložnosti, lahko pa smo hvaležni za to, kar imamo, in vidimo nove priložnosti za delo, služenje in poslanstvo.

EVROPSKO LETO AKTIVNEGA STARANJA

Aktivno smo sodelovali na 28. dnevnih Socialne zbornice Slovenije, kjer so obravnavali bolečo tematiko – izhodišča nove pokojninske reforme, izzive aktivnega staranja in sožitja med generacijami, težave pri staranju invalidov ter težave pri varstvu starejših. Predstavili so tudi nacionalni program socialnega varstva do leta 2020, ki je trenutno v javni razpravi.

Po zadnjih podatkih je okrog 386.000 državljanov povezanih z revščino in socialno izključenostjo. Ker se zaradi gospodarske in socialne krize stanje še poslabšuje, so pred nami številni izzivi, ki jih bomo občutili prav vsi. Posvet je odprl številne rane in nakazal rešitve, ki jih bo morala slovenska politika hitro sprejeti, drugače se bo ladja, v katero vdira voda, dokončno potopila.

VOLITVE V DRŽAVNI SVET

Sodelovali smo v postopkih volitev državnega svetnika na področju socialnega varstva. Prijavili so se štirje kandidati – Boris Šuštaršič, Tomaž Wraber, mag. Nace Kovač in mag. Darja Kuzmanič Korva. Zveza je imela v postopku dva elektorja, ki sta aktivno sodelovala na volitvah. Kljub podpornemu mnenju Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in podpori nekaterih invalidskih organizacij dosedanji član državnega sveta na področju socialnega varstva in predsednik na-

cionalnega sveta ni bil vnovič izvoljen. Na predlog Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije je bila izvoljena mag. Darja Kuzmanič Korva. Čestitamo ji za izvolitev in si želimo, da bi poleg aktivnosti s področja centrov za socialno delo aktivno podprla tudi aktivnosti s področja invalidskega varstva.

KONFERENCA PROJEKTA ACTRAIN

S prispevkom smo aktivno sodelovali na okrogli mizi, organizirani v okviru zaključne konference projekta ACTrain. Na konferenci so poleg predstavitve projekta video-interaktivnega usposabljanja na daljavo v oblikovanju keramičnih izdelkov z uporabo interaktivne spletne aplikacije Proteus, med drugimi tudi za gluhe in naglušne,

Računalniška aplikacija za video-interaktivno usposabljanje

v živo prikazali primer interaktivne delavnice, podprte z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo. Aplikacija je za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne dostopna v petih jezikih (slovenskem, angleškem, italijanskem in nemškem) ter v štirih znakovnih jezikih (slovenskem, italijanskem, grškem in avstrijskem) na spletni strani <http://proteus.see-hear-touch.com>.

Otvoritev konference projekta ACTrain

Skupinska

PRVI MEDNARODNI FESTIVAL PLESA GLUHIH

Z velikim zadovoljstvom smo sodelovali na prvem mednarodnem festivalu plesa gluhih, imenovanem Heartbeat Hears the Beat. Festival je del širše mednarodne plesne platforme, njen osnovni namen pa je gluhim in naglušnim ponuditi možnost plesnega udejstvovanja. Poleg organizacije delavnic, predavanj, ustvar-

jalnih aktivnosti in druženja mladih je organizator dogodka, kulturno društvo Center plesa iz Maribora, na festival povabil plesne skupine iz Hrvaške, Srbije in Slovenije, ki so v treh plesnih predstavah združile gluhoto in glasbo. Dogodka se je udeležila tudi francoska skupina gluhih glasbenikov Mur du Son, ki v živo izvaja glasbo s poudarki na nizkih tonih in vibracijah tudi v znakovnem jeziku, kar gluhim in slišočim omogoča, da se uživajo v dogajanju in uživajo v koncertu.

Center plesa z neumorno vodjo festivala mag. Ajdo Pifer je organiziral nepozabno doživetje in si zasluži posebno priznanje. V uvodnem nagovoru je dogajanje slikovito opisala takole: 'Vrveža avtomobilov in neumnih pogovorov na avtobusu ne slišijo. Ne slišijo informacij, ki jih nekdo govori. Lahko pa se pogovarjajo brez besed, v znakovnem jeziku ali odgledujejo z ustnic. Čez gnečo v kafiču lahko naročijo pijačo svojemu prijatelju za šankom. V igri Activity premagajo vsakega sliščega. V svojem izražanju so veliko bolj sočni in iz mimike sogovornika berejo zgodbe. Se sprašujete, zakaj smo se odločili za festival plesa, če gluhi ne slišijo glasbe? Ples nosimo v sebi, ga radi delimo z drugimi in vas hitro okužimo z njim. Gluhi čutijo vibracije nizkih tonov, ki jim pri plesu dajejo ritem. V tišini pa prisluhnejo ritmu srca, ki ga imajo vedno s seboj. Pleše lahko vsak in povsod. Ples je vsemogoč.'

Slovenska plesna skupina

SKLEP UPRAVNEGA SODIŠČA

Državno pravobranilstvo je na Upravnem sodišču tožilo Republiko Slovenijo, ki jo zastopa Državni zbor, zaradi imenovanja članov sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Državno pravobranilstvo je kot zastopnik javnega interesa vložilo tožbo zoper sklep Državnega zbora in spodbijalo imenovanje treh članov sveta omenjene fundacije, med katerimi sem bil tudi sam. Upravno sodišče je sklenilo, da se tožbo zavrže, in s tem dokazalo, da je bilo imenovanje vseh članov sveta fundacije zakonito.

Slovenske, hrvaške in srbske plesne skupine gluhih

Obisk Patricie Shores Herman na Zvezi

STROKOVNO SREČANJE ODBORA ZA IZOBRAŽEVANJE SLOVENSKE SEKCIJE INŠTITUTA INŽENIRJEV ELEKTROTEHNIKE IN ELEKTRONIKE

Na ljubljanski Pedagoški fakulteti smo prisostvovali predavanju vodilne evropske strokovnjakinje na področju izobraževanja v znakovnem jeziku, gluhe profesorice na univerzi v Zurichu Patricie Shores Herman, ki je predstavila pregled skupnosti znakovnega jezika v Švici. Njen mož je predsednik Švicarske zveze gluhih.

Po predavanju si je ogledala prostore Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter z velikim zanimanjem

prisluhnila predstavitvi posebnih socialnih programov. Najbolj so jo zanimali programi razvoja slovenskega znakovnega jezika in informativne dejavnosti. Obljubila je, da nas bosta z možem še obiskala.

UPRAVNI ODBOR ZVEZE DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Na redni seji upravnega odbora Zveze smo sprejeli veliko pomembnih sklepov. Potrdili smo načrt dela v zvezi z oddajo vloge na razpis Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij za leto 2013 ter med drugim sprejeli odločitev za sklic izredne skupščine Zveze, ki bo obravnavala prenovljeni statut in poslovnik, da bi prihodnjo redno skupščino že lahko izpeljali po novem statutu.

FUNDACIJA ZA FINANCIRANJE INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Stekli so postopki za oddajo vloge na Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij za financiranje našega delovanja v letu 2013. Za omenjena sredstva tretamo vsako leto in se pogajamo zanje. Invalidskih in humanitarnih organizacij je vedno več, čeprav se v Sloveniji ne rojevajo nove vrste invalidov, temveč nove organizirane oblike delovanja le-teh. To predstavlja dodatni pritisk na financerja in posledično zmanjšuje obseg sredstev za naše organizacije. Medtem ko pristojno ministrstvo omenjenim organizacijam še naprej brez omejitev podeljuje status, s katerim izpolnijo pogoje za kandidiranje za sredstva fundacije, je ta pritisk vedno večji. Ne sme pa se zgoditi, da omenjena sredstva, ki nadomeščajo in dopolnjujejo državno skrb za invalide, zaradi tega postanejo še večji vzrok za razslojevanje.

Naj bo praznični december, ki omehča srce in ogreje dušo, tudi mesec priložnosti, da sočloveku pokažemo kanček lepega, pozitivnega in dobrega. Če bo to neopazno, bo še toliko slajše.

Srečno!

Matjaž Juhart

Predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Janja Romih na seji upravnega odbora

Seja upravnega odbora

NOVOLETNA POSLANICA

predsednice Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

Spoštovani,

ob koncu leta je prav, da se ozremo na pot, ki smo jo prehodili na naši Zvezi. Spomnimo se pomembnih dogodkov, ki so zaznamovali naše delovanje na vseh ravneh. Delo je bilo pestro in uspešno, na zakonodajnem področju žal malo manj. Tega nismo krivi sami, pač pa vsesplošna kriza v državi.

Strokovna služba Zveze je uresničila številne posebne socialne programe na državni in lokalni ravni. Veliko se je dogajalo predvsem na informativnem področju, v okviru programa za ohranjanje zdravja ter razvoja znakovnega jezika. S tem je naše delo še bolj postalo dostopno javnostim. Dobro smo sodelovali z društvi, udeležila pa sem se tudi nekaterih njihovih skupščin, saj društva prav tako izvajajo posebne programe, ki gluhim, gluhoslepim, naglušnim in osebam s polževim vsadkom lajšajo vsakodnevne izzive.

Kandidirali smo na številnih razpisih, na katerih smo pridobili dodatna sredstva za izvajanje naših programov. Uspeli smo tudi z nekaterimi donacijami, ki so olajšale življenje posameznikov in njihovih družin.

Udeležili smo se številnih sprejemov in sestankov na različnih ministrstvih ter drugih državnih organih, ki so pomembni za naše delo. Sodelovali smo tudi na nekaterih mednarodnih dogodkih gluhih in naglušnih. Najbolj odmevni so bili skupščina Evropske zveze gluhih in skupščina ter kongres naglušnih.

Nekatera društva so bila aktivna pri podelitvi priznanj 'Občina po meri invalidov', nekateri naši sodelavci pa aktivno sodelujejo v svetih za invalide na ravni občin.

Zdenko Tomc je prejel častno priznanje občine Škofja Loka, Zlata Crljenko pa posebno priznanje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za dolgoletno delo z gluhihimi in naglušnimi. Vsa ta priznanja svet gluhoti približajo javnostim, kot so to storili naši športniki, zlasti zlati košarkarji ter odlična obetavna športnika Anja Drev in Marino Kegl. Letos je častitljivo 20. obletnico proslavila tudi Športna zveza gluhih.

V javnosti je bilo lepo sprejeto evropsko jezikovno priznanje 2002 – 2012, ki ga je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije prejela za Slovar slovenskega znakovnega jezika. Veliko pozornosti so bili deležni družbeno odgovorni spoti, ki so jih predvajali na nacionalni televiziji, v kinocentrih Kolosej in na lokalnih televizijskih postajah. Mnogo truda smo vložili v program za evidenco članstva in program počitkovanja. Zgledno smo sodelovali s Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij ter z obiski poslanskih skupin poslance ozaveščali o gluhoti. Dobro smo sodelovali tudi z Združenjem tolmačev za slovenski znakovni jezik, ki predstavlja neprecenljivi most med gluhihimi in slišječimi. Omenjeno združenje je med drugim organiziralo tudi posvet ob 10. obletnici sprejetja Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika.

Mednarodni dan gluhih smo obeležili v Krškem, kjer so istočasno proslavili 50. obletnico delovanja gluhih in naglušnih v Posavju. Ob tem dogodku je društvo prejelo častno priznanje občine Krško, za kar jim iskreno čestitamo.

Veliko dosežkov ne bi bilo možnih brez vseh vas gluhih in naglušnih ter podpore strokovnih sodelavcev, sekretarjev, združenja tolmačev in številnih drugih, s katerimi imamo skupno vizijo o boljšem življenju naših uporabnikov v Sloveniji.

Želim vam vesele božične praznike in uspešno, zdravo ter zadovoljno leto 2013.

Frida Planinc

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

JAVNA DELA

Program javnih del, ki se izvaja v okviru aktivne politike zaposlovanja, je namenjen spodbujanju socialne in delovne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb, izboljšanju njihovih veščin in zaposlitvenih možnosti.

Organizacije, ki želijo zaposliti osebo prek programa javnih del, se morajo prijaviti na javno povabilo. V okviru javnega povabila se omogoča sofinanciranje stroškov zaposlitve brezposelne osebe pri neprofitnem delodajalcu. Program javnega dela se lahko izvaja na področju socialnega varstva, izobraževanja, kulture, varstva narave, komunale, kmetijstva in drugih sorodnih področij.

V javna dela se lahko vključijo:

- dolgotrajno brezposelne osebe, ki so več kot dve leti prijavljene na Zavodu za zaposlovanje,
- brezposelni, mlajši od 30 let,
- starejši od 50 let,
- brezposelni prejemniki denarnega nadomestila ali denarne socialne pomoči,
- brezposelni brez poklica,
- brezposelni starši invalidnih in dolgotrajno bolnih otrok,
- brezposelni po prestajanju zaporne kazni,
- brezposelni, ki živijo sami in imajo enega ali več vzdrževanih članov,
- brezposelni invalidi,
- Romi.

Za vključitev v javna dela morajo brezposelne osebe v celoti ustrezati vsaj eni od navedenih skupin.

Program javnih del izvajajo **neprofitni delodajalci**, ki so izbrani na podlagi javnega razpisa. Izvajalcem zavod **sofinancira stroške zaposlitve**.

Vključenim brezposelnim osebam v javna dela se zagotavlja:

- plačo, povračilo stroškov prehrane med delom in potnih stroškov,
- letni dopust in regres za letni dopust,
- odpravnino ob upokojitvi,
- spodbudo in podporo mentorja ter usposabljanje za opravljeno delo.

V program javnih del se oseba lahko vključi **za obdobje enega leta** oziroma do konca koledarskega leta 2013. Vključitev je za polni delovni čas (40 ur).

Vključitev v program javnih del se lahko podaljša za največ eno leto pri istem delodajalcu, če je oseba:

- invalid,
- Rom,
- moški, starejši od 58 let, ki je bil v zadnjih dveh letih vključen v javna dela manj kot eno leto,
- ženska, starejša od 55 let, ki je bila v zadnjih dveh letih vključena

- v javna dela manj kot eno leto,
- udeleženec javnih del, ki izvaja osebno asistenco in je bil v zadnjih dveh letih vključen v javna dela manj kot eno leto.

Brezposelna oseba, ki se želi vključiti v javna dela, se mora zglasiti pri **svojem svetovalcu za zaposlitev** na uradu za delo, kjer je prijavljena.

Vključitev v program poteka po predpisanem postopku:

- predlog za vključitev v program,
- presoja smiselnosti vključitve,
- priprava in podpis zaposlitvenega načrta.

Zavod brezposelne osebe po opravljenem postopku napoti k izvajalcu programa javnega dela, ki izbere ustreznega kandidata in ga napoti na **predhodni zdravniški pregled**. Z izbranim kandidatom se po opravljenem zdravniškem pregledu podpiše **pogodbo o vključitvi** v program. Z izvajalcem javnih del izbrani kandidat sklene **posebno pogodbo o zaposlitvi**. Z dnem sklenitve te pogodbe lahko začne opravljati javno delo.

Višina plače osebe, vključene v javno delo, je odvisna od dela, ki ga opravlja v programu javnih del, in od stopnje izobrazbe vključenega.

Dodatne informacije glede vključitve v program javnih del brezposelna oseba dobi pri svetovalcu za zaposlitev na uradu za delo, kjer je prijavljena.

Aleksandra Rijavec Škerl
Vir: spletna stran Zavoda za zaposlovanje

PIŠITE
V NAŠE
GLASILO

Spodbude za zaposlovanje

Spodbude za zaposlovanje so namenjene delodajalcem za zaposlitve za določen in nedoločen čas. Gre za zaposlitve, ki jih finančno podpira Zavod za zaposlovanje. S tem si osebe, ki se zaposlijo na podlagi spodbud, zagotovijo socialno varnost, nova znanja in izkušnje ter izboljšajo zaposlitvene možnosti.

Programi, ki jih sofinancira Zavod za zaposlovanje, so namenjeni prijaviteljem na omenjenem zavodu. Aktualni programi so naštet in opisani v nadaljevanju. Spodbude za zaposlovanje lahko spremljate na spletni strani Zavoda za zaposlovanje www.ess.gov.si v rubriki iskalci zaposlitve/programi za iskalce zaposlitve.

AKTUALNI PROGRAMI ZA ZAPOSLOVANJE

[Zaposli.me](#)

Omenjeni program omogoča zaposlitev pri tržnih delodajalcih za najmanj eno leto. To so delodajalci, ki so v preteklem poslovnem letu več kot polovico prihodkov ustvarili s prodajo blaga ali storitev. Delodajalec za zaposlitev prejme subvencijo in mora zaposlenemu zagotoviti plačo ter druge prejemke iz naslova delovnega razmerja.

Program je namenjen brezposelnim osebam, prijavljenim na zavodu, ki imajo status invalida, osebam, starejšim od 50 let, ki so najmanj 3 mesece prijavljene na zavodu, osebam, mlajšim od 30 let, ki so 6 mesecev prijavljene na zavodu, ter dolgotrajno brezposelnim (v zadnjih 16 mesecih najmanj 12 mesecev prijavljenim na zavodu).

Brezposelne osebe se lahko vključijo v program na podlagi smisel-

nosti vključitve in zaposlitvenega načrta, ki ga pripravi svetovalec za zaposlitev. Svetovalec osebo tudi napoti na pogovor k delodajalcu. Če je oseba izbrana, mora pred vključitvijo podpisati pogodbo o vključitvi v program. Na podlagi podpisane pogodbe o zaposlitvi z delodajalcem skleneta delovno razmerje.

Delodajalec za tovrstno zaposlitev prejme subvencijo 4.000 evrov, izbrano osebo pa mora zaposliti za polni delovni čas (40 ur na teden) oziroma za krajši čas (odločba o invalidnosti).

Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma do 30. oktobra 2013.

[Spodbujanje zaposlovanja prejemnikov denarne socialne pomoči](#)

Omenjena spodbuda je namenjena prejemnikom denarne socialne pomoči in omogoča zaposlitev za najmanj eno leto. Delodajalec za zaposlitev prejme subvencijo in mora brezposelni osebi zagotoviti plačo ter druge prejemke.

Program je namenjen brezposelnim, ki so prejemniki denarne socialne pomoči na centru za socialno delo in so hkrati zadnjih 6 mesecev neprekinjeno prijavljeni na zavodu, starejšim od 50 let ali brezposelnim, ki imajo I. oziroma II. stopnjo izobrazbe (kon-

čano ali nedokončano osnovno šolo).

Brezposelne osebe se lahko vključijo v program na podlagi smiselnosti vključitve in zaposlitvenega načrta, ki ga pripravi svetovalec za zaposlitev. Svetovalec osebo tudi napoti na pogovor k delodajalcu. Če je oseba izbrana, mora pred vključitvijo podpisati pogodbo o vključitvi v program. Na podlagi podpisane pogodbe o zaposlitvi z delodajalcem skleneta delovno razmerje.

Delodajalec za tovrstno zaposlitev prejme subvencijo 4.500 evrov. Izbrano osebo mora zaposliti za polni delovni čas (40 ur na teden) oziroma za krajši čas (odločba o invalidnosti).

Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma do 31. marca 2013.

[Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013](#)

S pomočjo omenjenega programa se pridobijo praktična znanja, spretnosti in izkušnje na konkretnem delovnem mestu. Program je namenjen brezposelnim osebam, neprekinjeno prijavljenim na zavodu najmanj 3 mesece. Izvaja se pod strokovnim vodstvom mentorja, ki ga zagotovi delodajalec.

Posamezno usposabljanje lahko traja 1 mesec (preprosta delovna

mesta) ali 2 meseca (zahtevnejša delovna mesta). Osebe, mlajše od 30 let, se lahko usposabljujejo 3 mesece. Usposabljanje mora biti zaključeno do 31. avgusta 2013.

Usposabljanje na delovnem mestu poteka brez delovnega razmerja. Traja največ 8 ur na dan in največ 40 ur na teden.

Osebam, vključenim v usposabljanje, se povrne:

- dodatek za prevoz,
- dodatek za aktivnost.

Brezposelne osebe se v program lahko vključijo na podlagi smiselnosti vključitve in zaposlitvenega načrta, ki ga pripravi svetovalec za zaposlitev. Preden se oseba vključi v usposabljanje, mora opraviti zdravniški pregled, delodajalec pa jo mora zavarovati za primer poškodb pri delu in poklicne bolezni.

Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma do 1. junija 2013.

Davčna olajšava za zaposlovanje

Davčna olajšava za zaposlovanje je namenjena brezposelnim osebam, mlajšim od 30 let in starejšim od 55 let, ki so najmanj pol leta prijavljene na zavodu. V omenjenem primeru delodajalec za njihovo zaposlitev lahko uveljavlja davčno olajšavo. Za njeno uveljavljanje mora brezposelno osebo zaposliti za nedoločen čas. Pogoj je tudi, da gre za novo zaposlitev.

Davčna olajšava za zaposlovanje invalidov

Davčna olajšava za zaposlovanje invalidov velja za osebe, ki imajo status invalida (tudi po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov), 100-odstotno telesno okvaro in za gluhe osebe.

Olajšavo uveljavlja delodajalec pri davčni upravi. Uveljavlja jo lahko, če invalida zaposli za nedoločen čas.

Samozaposlitev

Brezposelna oseba lahko pridobi subvencijo za samozaposlitev, če je opravila pripravo na samozaposlitev in se bo samozaposlila v roku 60 dni po zaključku priprave. Subvencija znaša 4.500 evrov. Gre za enkratno pomoč v obliki nepovratnih sredstev. Po pridobitvi subvencije mora samozaposlitev trajati najmanj dve leti.

Subvencija velja za naslednje oblike samozaposlitve:

- samozaposlitev kot direktor oziroma poslovodna oseba, če je oseba lastnik ali solastnik novo ustanovljenega podjetja ali zavoda,
- samostojni podjetnik – s. p.,
- samostojno opravljanje dejavnosti z osebnim delom (dejavnost na področju umetnosti, kulture, medijev, socialne varnosti ...).

Brezposelna oseba subvencijo lahko pridobi pri osebnem svetovalcu na podlagi smiselnosti vključenosti v program.

Aleksandra Rijavec Škerl
Vir: spletna stran Zavoda za zaposlovanje

Odbor naglušnih Slovenije pri ZDGNS
Drenikova 24, 1000 Ljubljana

CENTER MOŽNOSTI

tehnično-informacijska pisarna za osebe z okvaro sluha

Pri nas lahko preizkusite različne tehnične pripomočke za gluhe in naglušne.

Za dodatne informacije in pomoč smo vam na voljo v pisarni Centra možnosti ali po telefonu.

Center možnosti je odprt vsak dan, obisk pa morate predhodno najaviti.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Center možnosti – tehnično informacijska pisarna
Odbor naglušnih

Drenikova 24, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 505 80 46
Faks: (01) 500 15 22
E-pošta: naglusni@zveza-gns.si

Brezplačno vam nudimo:

- preizkus tehničnih pripomočkov in svetovanje,
- informacije o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- pravno svetovanje s področja zdravstva in invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

Razvoj slovenskega znakovnega jezika

Slovenski znakovni jezik gluhih temelji na uporabi rok, mimike obraza, oči in ustnic ter gibanju telesa. Skupaj z njim se uporablja tudi prstna abeceda. Znakovni jezik je za gluhe jezik sporazumevanja.

Prevzem evropskega jezikovnega priznanja 2012

Prve omembe znakovnega jezika v svetu segajo v 18. stoletje, ko so ustanovili prvo šolo za gluhe. Vpliv izkušenj iz tujine je prišel tudi do Slovenije. Leta 1835 sta zasebna učitelja na Primorskem poučevala v slovenskem znakovnem jeziku. Do ustanovitve Zavoda za gluhe v začetku 20. stoletja je bila uporaba znakovnega jezika v šolstvu prepuščena posameznim učiteljem, ki so bili iz cerkvenih vrst. Veliko gluhih slovenskih otrok se je šolalo v tujini, kjer je bil znakovni jezik bolje razvit.

Ko je Zavod leta 1907 postal državna ustanova za vzgojo in izobraževanje gluhih otrok, je s svojim delom seznanil širšo javnost. Njegova osnovna naloga je bila verska in moralna vzgoja ter izobraževanje in priprava gluhih otrok na različne poklice. Zavod je imel tudi nalogo poučevanja učiteljev o specifičnih metodah izobraževanja gluhih.

V zavodu so se gluhi šolali v slovenskem jeziku. Uporabljali so glasovno-jezično učno metodo in se učili

pisnega izražanja. Kretnje so smeli uporabljati le v praktično korist oziroma kot pomožno sredstvo za pojasnjevanje novih pojmov. Ta način je bil v uporabi z namenom, da bi gluhi otroci razumeli naučeni govor. Med poukom ustne kretnje niso smeli uporabljati.

Po drugi svetovni vojni so se oblikovali trije zavodi za izobraževanje gluhih, in sicer v Ljubljani, Mariboru in Portorožu. Taka mreža zavodov obstaja še danes.

V zavodih se je vrsto let uporabljala oralna metoda poučevanja brez uporabe kretenj. Leta 1988 so na Zavodu za gluhe v Ljubljani začeli slovenski znakovni jezik poskusno uveljavljati v izobraževanju ter z njim metodo totalne komunikacije.

Skozi zgodovino so gluhi zahtevali priznanje svojega maternega jezika, to je znakovnega jezika – kretnje, čemur je stroka nasprotovala. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je leta 1986 organizirala posvet o

problematiki totalne komunikacije. Na posvetu so bili sprejeti številna priporočila in sklepi, naj se znakovni jezik sprejme enakopravno z glasovnim jezikom.

Od leta 1979 je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije organizirala številne seminarje o učenju znakovnega jezika. Pripravljali so tečaje, ustanovljena pa je bila tudi sekcija tolmačev. Z državo so stekli pogovori o sprejemu Zakona o priznanju znakovnega jezika, ki so trajali celo desetletje, dokler zakon ni bil sprejet.

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika je bil sprejet leta 2002. V njem sta določeni pravica gluhe osebe, da uporablja slovenski znakovni jezik, in pravica do informiranja v njej prilagojenih tehnikah.

Kronološki pregled razvoja slovenskega znakovnega jezika

LETA 1980:

- oblikovala se je delovna skupina za pripravo prvega Slovarja slovenskega znakovnega jezika,
- v glasilu Iz sveta tišine so bile objavljene slike določenih kretenj in njihova razlaga,
- predvajati se je začelo televizijsko oddajo Prisluhnimo tišini.

LETA 1984:

- z delom je začel studio Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

LETA 1986:

- izšel je Praktikum znakovnega jezika za študente na Pedagoški fakulteti.

LETA 1989:

- na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana, v društvih, Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije,

fakultetah in šolah so se začeli izvajati večstopenjski tečajji slovenskega znakovnega jezika.

LETA 1990:

- izšla je knjiga Govorica rok 1,
- na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana so se začele vaje za učence znakovnega jezika,
- na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana se je začel projekt Uveljavljanje znakovnega jezika v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje slušno prizadetih v Sloveniji,
- predvajati se je začelo televizijsko oddajo Zgodbe iz školjke.

LETA 1992:

- izšla je knjiga Govorica rok 2,
- izšla je videokaseta Govorica rok.

LETA 1993:

- predvajati se je začelo televizijsko oddajo Video novice za gluhe in naglušne.

LETA 1994:

- v reviji Ciciban je bil objavljen prispevek v kretnji za najmlajše.

LETA 1995:

- izšla je pravljica Žabji kralj v sliki, besedi in kretnji,
- Marjetka Kulovec in Meri Möderndorfer sta se udeležili evropskega posveta Raziskovanje znakovnega jezika v Parizu.

Leta 1996:

- v knjigi Znakovni jezik (Vilko Mazi) je bil objavljen prispevek Z lepim vedenjem v lepše čase,
- na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve se je imenovalo skupino za pripravo projekta Pravica gluhih do tolmača.

LETA 2001:

- Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana je izdal Multimedijški učbenik slovenskega znakovnega jezika, ki je vseboval 2.570 kretenj, 1.790 risb in 1.800 video-posnetkov.

LETA 2002:

- V Državnem zboru je bil sprejet Zakon o uporabi slovenskega zna-

Podelitev evropskega jezikovnega priznanja 2009

kovnega jezika.

LETA 2003:

- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik sta izdala Multimedijški praktični slovar slovenskega znakovnega jezika, ki je vseboval 2.500 kretenj in prejel evropsko jezikovno priznanje.

LETA 2004:

- ustanovljen je bil zavod Združene tolmačev za slovenski znakovni jezik.

OD LETA 1980 DO LETA 2004:

- Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je izvajalo usposabljanje tolmačev v omenjenem jeziku,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je izdala videokaseto Rak na dojki v znakovnem jeziku, Marjetka Kulovec je izdala diplomsko nalogo Zapis kretenj,
- na Pedagoški fakulteti v Ljubljani se je v okviru smeri defektologija začel izvajati predmet Slovenski znakovni jezik,
- Na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana se je v učni načrt v osnovni in srednji šoli vneslo predmet Slovenski znakovni jezik, Zavod za gluhe in naglušne

Ljubljana je pripravil zgoščenko o zgodovini gluhih,

- v slovenski znakovni jezik se je tolmačilo Vodnik po pravicah invalidov,
- Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana je organiziral okroglo mizo Interdisciplinarne razprave o slovenskem znakovnem jeziku,
- dr. Andreja Žele je v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije na slovničnih temeljih slovenskega jezika pripravila vodnik z naslovom Znakovni jezik – govorica kretenj z vidika ozaveščanja (pravo)pisnih zakonitosti slovenščine,
- na Televiziji Slovenija se je tolmačilo volitve.

LETA 2006:

- Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana je izdal učbenik Naučimo se kretati 1,
- začeli so se pogovori o ustanovitvi skupine za standardizacijo kretenj slovenskega znakovnega jezika,
- izvedlo se je revizijo celotnega besedišča slovenskega znakovnega jezika v vseh obstoječih virih (Govorica rok 1 in 2, slovarji),
- začelo se je delo na Slovarju mednarodne kretnje.

LETA 2007:

- začela sta delovati spletna stran

Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Spletna TV,

- izšel je Slovar mednarodne kretneje,
- izvedene so bile tri delavnice za predstavitev slovarja in usposabljanje,
- z delom je začela skupina za standardizacijo kretenj slovenskega znakovnega jezika (raziskovanje kretenj, učni primeri, poenotenje, začetek postavljanja slovarja na spletno stran Zveze),
- izšel je Vodnik po pravicah invalidov v slovenskem znakovnem jeziku.

LETA 2008:

- nadaljevalo se je delo skupine za standardizacijo kretenj (revizija posnetkov, nove kretnje, poenotenje),
- izšla sta prevod in priredba Konvencije Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov v slovenskem znakovnem jeziku,
- v slovenski znakovni jezik je bila preveden Ustava Republike Slovenije.

LETA 2009:

- izšel je Vodnik po Muzeju novejšje zgodovine v Celju v slovenskem znakovnem jeziku,
- ustanovljen je bil Klicni center,
- tolmačiti se je začelo novinarske konference Vlade Republike Slovenije,

- organiziran je bil posvet Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik na temo Stanje slovenskega znakovnega jezika (izdelana ekspertiza),
- na 3. programu Televizije Slovenija se je začelo tolmačiti televizijski dnevnik,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je za Multimedijski didaktični pripomoček za učenje in poučevanje slovenskega znakovnega jezika in mednarodne kretneje prejela nacionalno jezikovno priznanje, ki sta ga podelila Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja ter Ministrstvo za šolstvo in šport.

LETA 2010:

- v Slovar slovenskega znakovnega jezika se je dodalo 450 novih standardiziranih kretenj,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s pomočjo Ministrstva za kulturo izdala priročnik za učitelje Naučimo se kretati 1,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s pomočjo Ministrstva za kulturo izdala učbenik Naučimo se kretati 2,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je organizirala predstavitev in usposabljanje ob izdaji učbenika in priročnika,
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je univerze in

koncesionarje z dopisom opozorilo na pravice gluhih študentov do tolmača na fakulteti,

- na Pedagoški fakulteti v Kopru na smeri Inkluzivna pedagogika so začeli izvajati predmet Slovenski znakovni jezik in gluhoti.

LETA 2011:

- skupina za standardizacijo je obdelala 1.430 pojmov in se začela srečevati dvakrat mesečno; sestavlja jo enajst članov iz društev in Zveze ter tolmačev,
- tečaj slovenskega znakovnega jezika in kulture gluhih se je uvrstil v Katalog programov obveznih izbirnih vsebin oziroma interesnih dejavnosti za srednješolce (izvajalec Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije),
- slovenski znakovni jezik se je predstavilo na evropskem dnevu jezikov,
- spletno stran javnih uslužbencev se je prilagodilo v slovenski znakovni jezik,
- na konferenci in v posebni mednarodni publikaciji z naslovom Zero Project Report 2011 se je objavilo prispevek o informativni dejavnosti Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v slovenskem znakovnem jeziku,
- začel se je izvajati projekt Ljubljanske Filozofske fakultete za izdelavo korpusa slovenskega znakovnega jezika,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo izdala koroško ljudsko pravljico Mojca Pokrajcujla v knjižni obliki s kretnjami (besedilo, ilustracije in risbe kretenj) in video zapisom.

LETA 2012:

- nadaljuje se peto leto dela skupine za standardizacijo slovenskega znakovnega jezika,
- slovenski znakovni jezik je predmet Nacionalnega programa za jezikovno politiko 2012 – 2016,
- na Pedagoški fakulteti v Ljubljani se je prenovilo bolonjski študijski program za področje specialne in rehabilitacijske pedagogike,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je bila z nagrajenim

V prostorih otroške gledališke skupine Taka Taka

projektom Multimedijški didaktični pripomoček za učenje in poučevanje slovenskega znakovnega jezika in mednarodne kretnje s strani Evropske komisije predlagana za najboljši jezikovni projekt v Sloveniji v obdobju 2002 – 2012 in je sodelovala na konferenci Večjezičnost v Evropi na Cipru. Na konferenci so sodelovali zmagovalni projekti iz posameznih držav članic Evropske unije, slovenski projekt pa je prejel evropsko jezikovno priznanje,

- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport izdala slovensko ljudsko pravljico Peter Klepec v knjižni obliki s kretnjami (besedilo, ilustracije in risbe kretenj) in video zapisom,
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravlja izdajo učbenika Naučimo se kretati 3 in priročnika za učitelje Naučimo se kretati 2.

Najpomembnejši cilj posebnega socialnega programa razvoja slovenskega znakovnega jezika je standardizacija. Program omogoča aktivno sodelovanje gluhih oseb in kakovostnejše izobraževanje ter pripomore k odstranjanju ovir pri sporazumevanju z okolico. Iz tega izhaja potreba po izdajanju multimedijško prilagojenih priročnikov, učbenikov in slovarjev. Z njimi se zagotovi jezikovno enakopravnost znakovnega in knjižnega jezika.

Program in storitve v okviru razvoja slovenskega znakovnega jezika, kljub sprejetju zakona o njegovi uporabi, v okviru javnih služb še niso zagotovljeni.

Z uveljavitvijo Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika je Vlada ustanovila Svet za slovenski znakovni jezik. Njegova naloga je skrb za spremljanje razvoja slovenskega znakovnega jezika, njegovo uveljavljanje in enakopravnost. Uporaba znakovnega jezika je pravica gluhega v postopkih pred državnimi organi, organi lo-

Skupina za standardizacijo kretenj slovenskega znakovnega jezika

kalne skupnosti, izvajalci javnih služb in v vseh drugih življenjskih situacijah, kjer je gluhoti ovira za zadovoljevanje človekovih potreb. Zato je pomembno, da je javnost seznanjena s pravicami gluhih.

Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije bomo v okviru po-

sebne socialnega programa nadaljevali z delom standardizacije in raziskovanja kretenj, izdajanjem učbenikov in knjig, snemanjem oddaj v kretnji ter ostalimi aktivnostmi za enakopraven položaj gluhih oseb v družbi.

Aleksandra Rijavec Škerl
Vir: arhiv ZDGNS

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom. Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije www.zveza-gns.si.

Slikanica Peter Klepec v slovenskem znakovnem jeziku

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je letos izdala in založila drugo slikanico slovenskih ljudskih pravljic v slovenskem znakovnem jeziku, ki je namenjena krepitvi kulturne in bralne zavesti oseb z okvaro sluha.

Slikanico Peter Klepec z video zapisom smo izdali v okviru projekta Prilagajanje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki ga sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport v okviru kulturnih projektov za razširjanje programskih vsebin, namenjenih senzorno oviranim, v njim prilagojenih tehnikah, ter za razvoj tehnične infrastrukture, namenjene senzorno oviranim.

Glavni junak slikanice je droben, šibek in miren pastirček Peter Klepec, ki ga dobra gorska vila obdari z močjo, s katero kot za šalo ruva drevesa in prestavlja ogromne skale.

S to močjo si naposled pridobi spoštovanje drugih pastirjev. Vrne se k siromašni materi in skrbi zanjo. Ko deželo napadejo Turki, jih Peter Klepec za vedno prežene.

Pravljica je skrajšana in prilagojena razumevanju oseb z okvaro sluha ter opremljena z risbami kretenj in z zgoščenko, na kateri je besedilo, tolmačeno v slovenski znakovni jezik.

Namenjena je vsem, ki so tako ali drugače povezani z gluhoto in slovenskim znakovnim jezikom, ter tistim, ki se s z njim želijo srečati.

vabili tudi gluhe osebe in tolmače. Besedilo slovenske ljudske pravljice Peter Klepec sta za osebe z okvaro sluha priredili Nataša Kordiš in Mojca Železnikar, s kretnjami in ilustracijami pa je besedišče dopolnila Nataša Kordiš. Pri pripravi video zapisa, ki je priloga slikanici, in pri

Zgoščenska

jezikovnih popravkih znakovnega jezika so sodelovale gluhe osebe. Recenzijo je napisala tolmačka Ljubica Podboršek.

Ideja o izboru slovenske ljudske pravljice Peter Klepec se je rodila po izdaji prve slikanice v slovenskem znakovnem jeziku Mojce Pokrajculje. Ker smo z ekipo, ki je sodelovala pri njenem nastanku, dobro sodelovali, smo se odločili, da tudi drugo slikanico naredimo skupaj. Med nastajanjem nove slikanice smo spremljali odzive bralcev na prvo ter k sodelovanju po-

Ljudska pravljica Peter Klepec v slovenskem znakovnem jeziku osebam z okvaro sluha na svojstven način omogoča zblizanje s knjigo, bogatenje besednega zaklada ter odkrivanje in spoznavanje bogate zgodovine slovenskega naroda, ki se je v dolgih stoletjih tiho, a neumorno, zapisovala v slovenski jezik. Knjiga sliščim ponuja možnost, da odkrijejo čudovito drugačnost ter kompleksnost sveta in kulture oseb z okvaro sluha, ko se vživljajo v kretnjo in slovenski znakovni jezik.

Slikanici z video zapisom sta na voljo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, kjer ju lahko prevzamete po predhodni najavi.

Aleksandra Rijavec Škerl
vodja projekta

Zgodba v kretnji

Naši informativni programi in mednarodno priznanje Spletne TV

Ob koncu leta je prav, da se ozremo na pot, ki smo jo skupaj prehodili na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, in se spomnimo pomembnih dogodkov, ki so v letu 2012 zaznamovali informativno dejavnost Spletne TV ter oddaje Prisluhnilimo tišini na nacionalni televiziji.

Na Televiziji Slovenija smo pripravili in objavili dvajset oddaj Prisluhnilimo tišini. Meritve gledanosti kažejo, da si je naše oddaje ogledalo 800.000 gledalcev. Gledanost, ki ves čas narašča, povečuje tudi našo odgovornost pri snovanju oddaj. Z obravnavanimi temami se trudimo slovensko javnost izobraževati, informirati in osveščati o okvarah

sluha ter življenju in delu gluhih, naglušnih in gluhoslepih državljanov. Poudarek je tudi na preventivi, zaščiti sluha, pripomočkih in spodbujanju dobrih praks za doseganje enakih možnosti.

Gledalcem bi se rada zahvalila za poslane čestitke in pohvale, ki smo jih prejeli med letom. Uredništvo je veselo vaših mnenj, da so oddaje za vas koristne in poučne, še posebej je pomemben vaš odziv, ko nam sporočate, da ste med gledanjem spoznali številne novosti in da si oddajo z zanimanjem ogledate. Vaše želje, naj tako nadaljujemo, nas spodbujajo k dodatnemu raziskovanju in predstavitvi dobrih praks za doseganje enakih možnosti ter k ozaveščanju o pravicah in dolžnostih, ki izhajajo iz slovenske zakonodaje.

Letos smo nadaljevali s produkcijo spotov za ozaveščanje družbe oziroma kratkih vizualno privlačnih vsebin, s katerimi slovensko javnost opozarjamo na potrebe oseb z okvaro sluha in prednosti uporabe znakovnega jezika za komuniciranje. S tovrstnimi vsebinami želimo povečati prepoznavnost gluhih, na-

Tina Grošelj med snemanjem oddaje Prisluhnilimo tišini

gluhih in gluhoslepih v slovenski družbi ter odgovorne spodbuditi k aktivnemu reševanju njihovih problemov in ustvarjanju enakih možnosti za lažje vključevanje v življenje in delo. Spodbujamo tudi učenje znakovnega jezika (od leta 2002 priznanega z zakonom), da bi se ga naučilo čim več ljudi. Gluhi si želijo, da bi se slišela javnost bolj vključevala in poznala znakovni jezik ter jim na ta način prišla naproti. Dejstvo je, da je v Združenih državah Amerike znakovni jezik tretji najbolj uporabljan jezik.

Veseli smo, da smo odgovorne na nacionalni televiziji prepričali, da so odobrili brezplačno predvajanje naših spotov za ozaveščanje družbe med oglasnimi bloki rednih programov, kar je našemu delu dalo potrditev in dodatno prispevalo k večji prepoznavnosti naših uporabnikov. Prav tako so naš izbrani spot za ozaveščanje družbe predvajali na velikem platnu v vseh dvoranah kinocentra Kolosej.

Spoti za ozaveščanje družbe bodo tudi v prihodnje zanimiv medij za predstavitev in prepoznavanje nevidne invalidnosti ter eden od nači-

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk po končanem snemanju v studiu Zveze

Ekipa Spletne TV na olimpijadi gluhih

nov komuniciranja z javnostmi. Izbrani so bili tudi za predvajanje na kulturnem bazarju v Cankarjevem domu. Posvetili jih bomo različnim načinom in možnostim vzgoje otrok in mladostnikov ter učiteljem, da se seznanijo z novostmi in različnimi pristopi. Izobraževalni program na Televiziji Slovenija je v program bazarja umestil predvajanje dveh oddaj Prisluhnimo tišini, česar smo zelo veseli.

V letu 2012 smo za Spletno TV pripravili 422 prispevkov. Če se primerjamo z bogatejšimi državami, kot sta Finska in Danska, ki imata daljšo tradicijo kot Slovenija, našim gledalcem s precej manj denarja nudimo mnogo več informacij, kar nas v Evropski uniji umešča na posebno mesto med televizijami, prilagojenimi osebam z okvaro sluha. Število naših gledalcev se je v primerjavi s preteklim letom povečalo, tako si je prispevke na Spletni TV letos ogledalo okrog 115.000 gledalcev. Ogledali so si enkrat več podstrani kot v letu 2011, in sicer 321.473 (november). Podatkov za december še nimamo, verjetno pa bodo dosegli 400.000 ogledov podstrani.

Naše video vsebine redno objavlja tudi sedem lokalnih televizij, po eno uro programa na teden, kar pomeni, da je domet gledanosti še mnogo večji. Vključenost naših vsebin povečuje tudi možnost dostopa prek spletnih povezav drugih organizacij. Uredniki pogosto izrazijo zanimanje, da bi naše prispevke ponudili na ogled gledalcem. Z našo privolitvijo jih nato objavijo na

svoji spletni strani, kar pomeni, da ta program širi obseg gledanosti v drugih medijih.

Mednarodno veljavo našemu programu je letos dala Avstrijska fundacija za financiranje dobrih namenov oziroma projektov, ki s svojim delovanjem uresničujejo določila Konvencije Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov in z njeno uporabo v praksi bistveno prispevajo k zagotavljanju enakih možnosti. Spletne TV je bila izbrana za najboljši medij v Evropski uniji, ki je prilagojen osebam z okvaro sluha. Poseben prostor so nam namenili v publikaciji, ki jo je fundacija oblikovala pred konferenco na Dunaju, kjer je bil osrednji govornik predsednik Evropskega invalidskega foruma Janis Vardakastanis.

Mnenje gledalcev je za nas pomembno, zato smo intervjuvali člane večine društev, ki so kot ude-

leženci na predstavitev Spletne TV izrazili svoje mnenje o programu. Veseli smo, da ste z njim zadovoljni. Posebej spodbudno za nadaljnje delo je tudi vaše priznanje, da ima Spletne TV posebno mesto v slovenskem medijskem prostoru, saj ste jo postavili na prvo mesto med mediji, kjer dobite informacije, ki so za vas najbolj pomembne. Sporočate nam, da si želite več političnih vsebin, zanima vas aktualno dogajanje, psihologija, ekonomija, družbeno dogajanje, aktivnosti za mlade in starejše. Zagotavljamo vam, da bomo vaše želje poskušali uresničiti v čim večji meri. Izrazili ste tudi željo, da bi oddaje drugih televizij zagotavljali v znakovnem jeziku in s podnapisi. Prepreko uresničitvi teh želja žal predstavljajo omejena finančna sredstva ter pridobivanje dovoljenj za prirejanje oddaj drugih televizij, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ki jih omenjene televizije praviloma pridobijo le za objavo na svojem televizijskem kanalu.

V omenjenem primeru je poslanstvo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije enako, kot je bilo, ko je bila bitka za priznanje slovenskega znakovnega jezika in leta 2002 dosegla sprejetje zakona o njegovi uporabi. Zveza se bo zavzemala, da bodo različne televizijske hiše zagotovile, da bo vsaj del njihovega programa podnaslovljen in tolmačen v slovenski znakovni jezik. V skladu z Zakonom o medijih je v slovenskem medijskem prostoru le nacionalna

Uredniški sestanek

televizija dolžna del programa zagotavljati v prilagojenih tehnikah, to pa žal ne velja za komercialne televizije.

Ponosni smo na vse ustvarjalce vsebin v našem uredništvu, kjer se prepletajo znanja različnih izobraženih profilov, potrebnih za njihovo izvedbo. Na začetku sva program ustvarjala le dva, danes pa uredništvo šteje mnogo sodelavcev, ki s svojim znanjem in idejami prispevajo k realizaciji programske sheme. Veseli nas, da se novinarji učijo znakovnega jezika in se krog sodelavcev širi. Naj izpostavimo gluhe sodelavce, ki jih pred nastankom Spletne TV v slovenskem medijskem prostoru ni bilo veliko, danes pa se ustvarjalno vključujejo in z idejami bistveno prispevajo k programu.

Urednikovanje ni lahka naloga, saj je poleg vsebinske pomoči ustvarjalcem treba nuditi pomoč tudi pri oblikovanju vprašanj, ohranjanju zgodovinska dejstva, paziti na vsebinsko brežhibnost prispevkov, uresničevati programsko shemo in

spremljati dogodke, pomembne za osebe z okvaro sluha. Delo je zahtevno, saj se zavedamo odgovornosti do gledalcev, naša usmeritev pa je spodbujanje dobre prakse in zagotavljanje pozitivnih informacij.

Vaše mnenje nam veliko pove, željni ste znanja in zvedavi. Uresničevanje našega poslanstva – informiranja oseb z okvaro sluha – pomeni reševanje temeljnega problema, ki ga je ubesedil nekdanji predsednik Svetovne zveze gluhih Dragoljub Vukotič, ko je zapisal, da je največji problem oseb z okvaro sluha slaba informiranost. Informacije so naše bogastvo, bogatijo naš vsakdan, odpirajo nove možnosti, predvsem pa nas oborožijo z argumenti za doseganje vizije, ciljev in želja. Kljub temu da trenutno vlada nenavaden sistem vrednot, da se nam v duhu kapitalizma vsiljuje materialni način razmišljanja ter nas na vsakem koraku obdajajo negativne informacije, se moramo zavedati, da je znanje največja vrednota, ki nam ga nihče ne more vzeti. Znanje in informacije v veliki meri tlakujejo pot do uspe-

ha. V današnji dobi vlada poplava informacij, prek socialnih omrežij vsak posameznik lahko prispeva k oblikovanju javnega mnenja in sporoča, kakšni so njegovi interesi, ki pa niso vedno objektivni.

Cilj Spletne TV pa je zagotavljanje objektivnih in verodostojnih informacij. Zato smo na dobri poti. Naš medij, ustanovljen leta 2007, postaja zrelejši in bolj prepoznaven, predvsem pa nepogrešljiv sopotnik, ki je vedno na razpolago. K našemu ugledu je pripomogel tudi predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, za katerega smo pripravili in posneli številne prispevke.

Opravljeni sta bili dve reviziji našega finančnega in vsebinskega poslovanja v preteklih letih. Prva s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, druga s strani Evropskega računskega sodišča. Po temeljitem pregledu so nam izdali pozitivno mnenje.

Za leto 2013 smo načrtovali razvojno strategijo, s katero želimo dvigniti nivo Spletne TV, da se še bolj približamo odličnim televizijam in gledalcem zagotovimo še kakovostnejši program. Razvojno naravnani projekti nikoli ne živijo brez dobrih sodelavcev, zato bomo še naprej izvajali izobraževanja za snemalce, montažerje in novinarje. Zagotavljamo stalni karierni razvoj, predvsem pa stremimo k zagotavljanju nadgradnje znanj naših sodelavcev, saj so ta ključna za izvedbo dobrega, kakovostnega in zanimivega programa.

Gledanost, mnenja, pohvale in mednarodna priznanja nas spodbujajo in nam vlivajo dodatnih moči, predvsem pa potrjujejo, da smo na pravi poti.

Vljudno vas vabim, da nas spremljate še naprej. Predvsem pa vam želim prijetne praznike in uspešno v letu 2013!

mag. Tina Grošelj
urednica Spletne TV
in oddaje Prisluhnimo tišini

Uredništvo Spletne TV in sodelavci

Nina Novak Oiseau
Foto: Rok Lesjak

28. slovenski knjižni sejem

Med 21. in 25. novembrom je v Cankarjevem domu potekal 28. slovenski knjižni sejem, ki je letos praznoval manjši jubilej, saj so prvi sejem organizirali pred natanko štiridesetimi leti. Čeprav sejem traja le nekaj dni, od organizatorjev, založnikov, razstavljalcev in avtorjev zahteva več tednov intenzivnih priprav. Poleg tega da se je na sejmu predstavila večina slovenskih založnikov (in nekaj tujih), smo se na malem bazarju predstavili tudi manjši (samo)založniki, ki sicer težko prodremo do bralcev.

Sejemske dni so popestrili kulturni dogodki, ki so se odvijali na različnih lokacijah – debatna kavarna je bila v prvem preddverju, forum za obiskovalce v drugem, v veliki sprejemni dvorani je bil odprti oder Društva slovenskih pisateljev z naslovom Poskusimo besedo, v literarnem klubu Lili Novy je potekala založniška akademija, posebno pozornost pa so organizatorji namenili programu za otroke in mladino, ki je potekal v različnih dvoranah.

V pomanjkanju časa, zaradi vnovičnega sodelovanja na knjižnem sejmu, sem se odločila, da tokratni prispevek posvetim prav temu kulturnemu prazniku knjig in iz prve roke prenesem vsaj del vzdušja, ki je te dni vladalo v središču Ljubljane.

TOREK, 20. NOVEMBRA

Po večdnevni intenzivni pripravi sem se udeležila svečane otvoritve sejma, na katero smo bili povabljeni razstavljalci, založniki, avtorji in vsi ostali, ki se tako ali drugače poklicno srečujemo s knjigami. Povod za prireditev so bile podelitve nagrad za najboljši literarni prvenec in najlepšo slovensko knjigo, priznanja za mladega prevajalca ter podelitve Schwentnerjeve nagrade.

Slabo uro trajajoči dogodek je glasbeno popestrila Nana Milčinski, vnukinja Frana Milčinskega Ježka, slavnostni govornik pa je bil Boris Pahor. Čeprav prireditev ni bila nič posebnega in bi se mi v drugačnih

okoljih težko vtisnila v spomin, je predstavljala dovolj veliko spodbudo, da me je zajelo pravo festivalsko vzdušje, ki je trajalo vse do konca tedna.

SREDA, 21. NOVEMBRA

Že zgodaj zjutraj sem se s knjigami in ostalimi pripomočki, ki sem jih prihodnje dni še kako potrebovala, odpravila proti Cankarjevemu domu. Stojnici je bilo potrebno dati pravo podobo in se obiskovalcem predstaviti na najboljši možni vizualni način, ki smo ga za tiste, ki so jih naše knjige zanimale, obogatili tudi z besedami in dodatnimi razlagami.

Ob devetih so se vrata sejma končno odprla, a obiskovalcev sprva ni bilo veliko, zato je prva ura ponudila idealno priložnost, da se поблиže spoznam s sosedi na malem bazarju, s katerimi smo v prihodnjih dneh preživeli veliko časa. Kmalu so začeli prihajati prvi obiskovalci, med njimi so bili predvsem šoloobvezni otroci, predstavniki slovenskih knjižnic ter nekaj upokoencev.

ČETRTEK, 22. NOVEMBRA

Drugi dan sejma se je začel podobno kot prvi, s tem da so dopoldne prevladovali šolarji, ki so si ogledali knjižne novosti, marsikatero knjigo pa so imeli možnost kupiti po posebni ceni. Vsaj tiste, ki so bile vključene v akcijo Rastem s knjigo – ček za branje.

Zaposleni v knjižnicah so še vedno iskali knjižne novosti, ki so jih te dni imeli možnost kupiti po ugodnih cenah, jih osebno prevzeti in svojim bralcem ponuditi tudi tiste knjižne naslove, ki so sicer zaradi nepublicitete težje dostopni. Popoldne so šolarje in upokoence zamenjali ostali obiskovalci, kar se je najbolj občutilo po tatišju, ki je vsakič zavladovalo v času kosila.

Popoldne me je na forumu za obiskovalce čakal kantavtorski nastop, na katerem sem skozi avtorska glasbena dela predstavila svoje literarno ustvarjanje. Dogodke na forumu za obiskovalce je čutno in s posebno milino ter nežnostjo vse dni povezoval profesor pedagogike, igravec in animator Sten Vilar.

Pretok ljudi na knjižnem sejmu je zelo velik, zato vsak nastop, ne glede na izkušnje nastopajočih, zahteva veliko koncentracijo in hkrati predstavlja dobro t. i. javno vajo. Ta je bila kmalu uspešno za mano, sledilo pa ji je druženje z obiskovalci, podpisovanje knjig in klepet s prijatelji, ki so me prišli spodbujati. Ko je adrenalin popustil, sem se dokončno lahko sprostita in se resneje posvetila predstavljanju svojih dveh knjig, zbirki pesmi Drevo življenja in zbirki zgodb Skozi polje cvetočega maka smo odšli v iskanje ...

PETEK, 23. NOVEMBRA

V petek je bilo občutiti precejšnjo razliko v primerjavi s prvima dvema

dnevoma, saj obiskovalcev skorajda ni bilo. Med nas so zašli le redki posamezniki, kar nam je dalo vnovično priložnost, da se med seboj поблиže spoznamo, si ogledamo, kaj delajo sosedje, odkrijemo kakšno (nam) neznano literarno ime ali knjigo ter se podamo v svet črk, manj obremenjeni kot takrat, ko je obiskovalcev veliko.

SOBOTA, 24. NOVEMBRA

Sobota je bila po pričakovanjih najmočnejša v smislu obiskovalcev, kar je bilo izredno naporno, saj je od nas zahtevala neskončno ponavljanje predstavitev knjig, ki so jih zanimale, in podrobnejše razlage o namenu del, nagradah, ki so jih osvojila, ter načrtih za naprej. Temu se je bilo precej težko posvetiti, saj je gneča narekovala drugačen ritem oziroma je marsikomu celo preprečila dostop do knjig, ki so ga zanimale.

Za razliko od ostalih dni so v soboto prevladovalе družine, kar je v veliki meri narekovalo žanr, ki se je najboljše prodajal. Veliko je bilo tudi starejših, ki so iskali primerna novoletna darila.

NEDELJA, 25. NOVEMBRA

Zadnji dan. Ker smo bili na sejmu že peti dan, vse od pol devetih zjutraj do osmih zvečer, smo bili že zelo utrujeni, zato smo komaj čakali, da mine tudi ta dan. Da pospravimo knjige, ki smo jih predstavljali, ter se odpravimo domov, kjer smo si nameravali, če bo le možno, privoščiti nekajdnevni oddih. A hkrati smo vedeli, da bomo že prihodnji dan razmišljali o novih projektih, novih sejmih, novih nastopih.

Obiskovalcev je bilo občutno manj kot v soboto, sama pa sem se udeležila nekaterih dogodkov in na ta način podprla kolege. Začela sem

tudi predčasno pospravljati, saj se je sejmišče vse bolj praznilo.

Zadnji dan smo tudi letos izkoristili predvsem za druženje, pogovore in navezovanje stikov, da bomo lahko med letom poiskali drug drugega in se srečali še kje drugje. Začela nas je premagovati utrujenost, festivalska vnema pa popuščati. V nas se je naselilo zadovoljstvo, da smo uspeli doseči svoje cilje, se predstaviti ljubiteljem knjig in širši javnosti, dobili pa smo tudi nov zagon in potrditev, da smo si s svojim delom ustvarili ime, ki je tako ali drugače prepoznavno in sinonim za kakovost. Navezali smo nove stike in spletli nova znanstva, saj je knjižni sejem nenazadnje predvsem prostor srečevanj. Z mnogimi se srečamo le enkrat letno, prav na sejmu, s tistimi, ki smo jih ravno spoznali, pa, kdo ve, morda se rodi tudi kakšno novo prijateljstvo. Če ne prej, prihodnje leto.

Nina Novak

Lahko gluha oseba postane tolmač znakovnega jezika?

Sredi septembra je na Dunaju vzporedno z letno skupščino in konferenco Evropskega foruma tolmačev znakovnega jezika potekal seminar gluhih tolmačev, ki ga je prvič organiziral omenjeni forum. Informacijo o seminarju sem dobil od direktorice Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik Jasne Bauman in se nanj prijavil.

Udeležilo se nas ga je trideset gluhih predstavnikov iz Avstrije, Velike Britanije, Škotske, Češke, Španije, Portugalske, Italije, Danske, Poljske, Nemčije, Nizozemske, Belgije, Združenih držav Amerike, Avstralije, Brazilije in Slovenije, med nami pa je bil tudi verjetno edini evropski samozaposleni gluhi tolmač iz Danske.

Najprej smo razpravljali o definiciji gluhega tolmača. Za tem smo se osredotočili na tri sklope – izobraževanje, profesionalizacijo ter podro-

čje dela in zaposlovanja gluhih tolmačev. Po obravnavi vsakega sklopa smo v okviru manjših skupin iskali odgovore na vprašanja, med drugimi, kakšni so minimalni pogoji, da gluha oseba lahko postane tolmač, kakšno vlogo naj ima nacionalno združenje tolmačev znakovnega jezika pri razvoju gluhih tolmačev, kdo so potencialni delodajalci gluhih tolmačev ter na podlagi česa določiti njihovo tarifo. Odgovore vseh skupin smo zbrali, jih poenotili ter posredovali Evropskemu forumu tolmačev znakovnega jezika.

Seminar sta vodila gluha strokovnjaka za znakovni jezik – profesor z Inštituta za nemški znakovni jezik in komunikacijo gluhih na Univerzi v Hamburgu ter predstavnik Raziskovalnega centra za spoznavanje gluhotе in jezika na Univerzitetnem kolidžu v Londonu. Z vmesnimi odmori je trajal od pol devete do osemnajste ure, udeleženci pa smo podprli idejo, da s tovrstnimi seminarji nadaljujemo.

Robert Lah Veršič

Čudovito martinovanje na Dolenjskem

Člani društva gluhih in naglušnih Auris Kranj smo se v jutranji megli odpeljali na martinovanje na Dolenjsko. Tam nas je pozdravilo sonce, ki je sramežljivo pokukalo skozi meglice.

Po izdatni malici smo se ustavili v čebelarstvu Gorenc, kjer so nas prijazno sprejeli s kozarčkom odlične medice in domačimi medenjaki. Seznanili smo se z načinom pridobivanja medu in izdelovanjem medenih izdelkov, ki smo jih nakupili za domov.

Naslednja postaja je bil mlin Košak, kjer so nas pričakali z izvrstnim kuhanim vinom ter kruhom iz krušne peči. Tudi pri mlinarju smo se založili z mokami vseh vrst ter izdelki iz moke. Sledil je postanek v Šmarjeških Toplicah, kjer nas je prijazna vodička seznanila z njihovo ponudbo.

Popoldne smo si ogledali grad Otočec. Sprejel nas je možakar v nenavadni obleki, podobni tistim, ki so jih nekoč nosili graščaki. Da, bila je prava grajska obleka. Bil je zelo prijazen, skupaj smo se povesečili, nato pa nas je povabil na sprehod do 900 metrov oddaljenega gradu Struga. Tam nas je pričakala grajska gospa Eleonora, oblečena podobno kot naš spremljevalec. V grajskih oblačilih sta bila lep par. Izrekla sta nam dobrodošlico in nas povabila naprej. Povedala sta nam zgodbo o gradu in napitku večne mladosti, s pomočjo katerega sta doživela zavidljivih 550 let. Povabila sta nas tudi na malico in pijačo v grajsko črno kuhinjo, nato pa smo si ogledali še delo kovca denarja.

V grajski pisarni so nam povedali zgodbo o sokolu in orlu, nato pa nas povabili v ogromno dvorano, kjer so nam postregli s toplimi jedmi. Večerja je bila posebno doživetje, saj nismo jedli s krožnikov, ampak z lesenih podstavkov. Na ta način smo podoživeli čas pred 550 leti. Na srečo je bila hrana zelo okusna, saj nam je grajska gospa povedala, da bi v primeru, če z njo ne bi bili zadovoljni, za kazen obglavili kuharja.

Na koncu nas je še enkrat nagovorila in nam tudi zapela. Slišiči v dvorani so povedali, da ima angelski glas. Ker so na gradovih tudi plesali, nas je naučila dva plesa – gosposkega in kmečkega.

Počasi smo postali utrujeni, zato smo se odpravili proti domu. Grad Struga nam bo ostal v zelo lepem spominu.

Za pomoč pri organizaciji martinovanja se iz srca zahvaljujem prijateljici Mateji Grobler.

Alenka Šifrer

Srednjeveški pisar

Grajska gospa in gospod sta nas popeljala skozi čas

Skupinska

Cinque Terre

Med krompirjevimi počitnicami nas je šest gluhih iz primorske in ljubljanske regije s tolmačko Natalijo Rot s turistično agencijo obiskalo pet vasic na zahodni italijanski obali, imenovanih Cinque Terre. Sprva smo si želeli ogledati Makedonijo, Albanijo in Črno goro, vendar je izlet odpadel zaradi premajhnega števila prijavljenih. Vodička Tamara je poskrbela za čudovito vodenje in prijetno vzdušje.

Ena številnih cerkva v Lucci

Cinque Terre ležijo na obali Ligurskega morja, v severnem delu Sredozemlja, zahodno od Apeninskega polotoka. Ligurija v notranjost sega do pobočij Alp in Apeninov, na vzhodu pa zajema del Padske nižine. Delí se na dve ozemlji, imenovani Vzhodno- in Zahodno Primorje, med katerima leži glavno mesto Genova. Je ena od dvajsetih dežel, ki sestavljajo Italijo.

Naše potovanje je trajalo tri dni. Prvi dan smo si ogledali najstarejše univerzitetno središče v Italiji, znano po arkadah, Bolonjo. Pot smo nadaljevali v Lucco, eno najlepših evropskih mest z več kot štiri kilometre dolgim obzidjem, ki ga domačini uporabljajo kot sprehajalno ali rekreacijsko pot. V središču je trg s čudovito cerkvijo, posvečeno sv. Mihaelu, v mestecu pa se je rodil

tudi znameniti italijanski skladatelj Puccini. Lucco smo obiskali ravno med festivalom komedije in igre ter srečali mnogo obiskovalcev z zanimivimi, ročno izdelanimi maskami.

Prenočili smo v hotelu v morskem letovišču. Vreme med potovanjem nam je bilo precej naklonjeno, ne najbolj sončno, dež pa nas tudi ni namočil. Prihodnji dan smo se odpravili v Cinque Terre. Načrtovali smo vožnjo z ladjico do najsevernejše vasi in povratek z vlakom, ker pa je bilo morje preveč razburkano, ladja ni mogla pristati. Zato smo se z vlakom odpravili do vasi Monterosso al Mare. Do petih vasic se z avtom ne da pripeljati, železnico pa so zgradili skozi hribe in povezuje mesti Genova in Livorno ter vodi vse do Rima.

Vsako od petih vasic so zgradili v svojem zalivu in včasih se je do njih dostopalo le po morju. Hiše so zidane tesno skupaj, fasade pa so različnih barv, kar jim daje poseben čar. Vasi so med seboj povezane z urejeno pešpotjo, ki je zaradi padajočega kamenja večkrat zaprta. To se je na žalost zgodilo tudi ob našem obisku. Ogledali smo si vasico Vernazza, Cornigliano, ki je visoko nad morjem, smo izpustili, ter se z vlakom odpeljali do Manarole in Riomaggiore, ki ju povezuje pešpot, imenovana pot Ljubezni, kjer zaljubljenici svojo ljubezen 'zaklepajo' s ključavnicami, tako kot je navada na ljubljanskem Mesarskem mostu.

Zvečer smo se prijetno utrujeni vrnili v hotel, zjutraj pa pot nadaljevali proti domu. Spotoma smo si ogledali mesteci Parma in Mantovo. Parma je znana po siru parmezanu, ki smo ga pokusili, nekateri pa tudi kupili, na eni od domačij, kjer ga izdelujejo. V Mantovi je idilčno jezero, v katerem pozno spomladi cvetijo lokvanji, mi pa smo si ogledali tržnico z domačimi dobrotami in izdelki.

Polni vtisov smo se v poznih večernih urah vrnili domov. Na žalost smo že čez teden dni izvedeli za poplave in močno deževje, ki so zajeli tudi območje, ki smo ga obiskali.

Skupinica Cinque Terre 2

Riomaggiore

EFT – tehnika doseganja čustvene svobode

Vsako se slej ko prej v življenju sreča z bolečino. Boli nas zob, glava ali kaj drugega. In kaj storimo? Večina nas vzame tableto proti bolečinam, a bolečina še naprej kljuva. Po drugi tableti nas začne boleti želodec. Bolečini se pridružijo občutki krivde, da smo si težave nakopali sami. Začnemo se vrteti v začaranem krogu in si želimo rešitve. Radi bi, da bi prišla dobra vila s čarobno paličico in pregnala bolečino.

Obstaja način, s katerim lahko to dosežemo, metoda, s katero lahko učinkovito in enostavno preže-

nemo bolečino. Imenuje se EFT – tehnika doseganja čustvene svobode, ki ji pravijo tudi tapkanje.

Tapkanje po točki žalosti na začetku obrvi, tik nad nosom

Sožitje generacij

Misli, kot so 'kar mladi ne vedo, starci povedo', 'iz roda v rod duh išče pot' (Oton Župančič), in mnoge druge, predstavljajo stara pojmovanja o sožitju otrok s starši, starimi starši, tetami in strici, ki so ostali v rodovni skupnosti naše preteklosti.

Nekoč smo dejali 'skupaj pri delu, skupaj pri mizi', sodobna industrijska družba pa je to izničila. Vsak hoče biti individuum in živeti zase. In kaj imamo? Razbito družbo in družine, uživaško mladino, generacije brez dela in delovnih navad ter pohlep na vsakem koraku. Zavedati pa se bi morali, da izhajamo iz rodovnih skupnosti.

Predniki so nam zapustili materialne in duhovne vrednote, njihov trud pa smo jim dolžni poplačati tako, da tudi mi potomcem zapustimo košček skupne preteklosti. Kot je lepo zapisal Tone Pavček: 'Je preteklost in je blagor ta prstena (rodna gruda) govornica pradedov, ki prihaja iz zibelk in grobov in vztraja z nami na vekov veke.'

Če bomo znali spoštovati naše generacije, bomo v duši srečnejši. Takrat bo tudi svet lepši. Predvsem pa moramo znati za sožitje tudi potrpeti, saj je strpnost vir človeških naporov za boljšo prihodnost.

Današnji človek vse življenje išče in si gradi socialno gnezdo zase in za svojo družino ter pogosto pozablja na izvor svoje generacije, na starše in svoje bližnje, le da bi šel v korak s tempom življenja, ki ga narekuje čas. To pa pripelje do stresnih situacij, ki jim sam ni več kos.

Za zaključek se vprašajmo, kdaj bo svet prijazen? Starodavna kitajska modrost, aktualna v današnjem času globalne krize, pravi, da 'bodo ljudje ustvarili prijazen svet, ko bo kmet zdravnik, zdravnik učitelj in učitelj kmet'. To bo po mnenju raziskovalca, naravovarstvenika in pisca Antona Komata takrat, ko bo kmet prideloval živila, ki prinašajo preprosto življenje in zdravje, ko bo zdravnik učil ljudi zdravo živeti in s tem preprečil njihova obolenja ter ko bo učitelj učil modrost preživetja, kot so jo obvladovali naši predniki. Takrat bomo ustvarili prijazen svet.

Gorazd Hrovat

Je preprosta, učinkovita in poceni, obvlada pa jo lahko vsak. Izkusila sem jo na delavnici, ki je oktobra potekala v prostorih Društva gluhih in naglušnih Celje. Predstavila nam jo je psihologinja Elen Uršič, sama pa sem jo s pridom začela uporabljati v vsakdanjem življenju in že po nekaj dneh opazila spremembe v počutju. Tako čudovito je, ko spoznaš, da si lahko pomagaš sam, zato o metodi želiš izvedeti še več, da bi v največji meri postal sam svoj zdravnik. Prebiraš knjige in članke ter brskaš po svetovnem spletu.

Pika Rajnar, ki je metodo 'uvozila' iz Amerike, je v enem od intervjujev njeno delovanje predstavila z besedami: 'Tapkanje lahko primerjamo s krtačo. Ta krtača deluje v trenutku, je prenosljiva, za njeno delovanje ne potrebujemo posebnega prostora niti posebne skupine. Metoda EFT nam kot krtača pomaga očistiti vsako površino na različnih ravneh našega življenja. Podzavest nam preprečuje spremembe, ker se v znanem položaju počutimo varne in položaj obvladujemo. Bojimo se sprememb, strah nas je prihodnosti in zaradi tega občutimo brezvoljnost in utrujenost. Gre za podzavestni odpor, ki ga lahko primerjamo z zategnjeno ročno zavoro. Motnjo odpravimo, ko izmenično tapkamo po določenih točkah. Tako očistimo svoj energijski sistem in občutimo radost do življenja.'

Anica Kolšek

Predavanje o izbiri ustreznega slušnega aparata

Sredi novembra je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče v sodelovanju s Splošno knjižnico Slovenske Konjice organiziralo predavanje z naslovom *Kako izbrati ustrezni slušni aparat*.

Uvodni pozdrav podpredsednika društva Pavla Zbičajnika

Franc Vrečko med predavanjem

Predstavnik Centra možnosti Adem Jahjefendić je predstavil različne tehnične pripomočke ter povedal, kakšne so posameznikove pravice pri izbiri in uporabi slušnega aparata, član društva Franc Vrečko pa je predstavil svojo izkušnjo, kako je izbiral slušni aparat. Oba sta opozorila, da moramo biti pri izbiri slušnega aparata previdni, saj ga izbiramo za obdobje šestih let. Potrebno si je vzeti čas in razmisliti, kakšen aparat želimo, ter ga nato preizkusiti (testno obdobje traja največ tri mese-

ce), saj le na ta način ugotovimo, ali ustreza našim željam in potrebam. Pozorni moramo biti tudi na ceno, saj je treba razliko med vrednostjo standardnega in nadstandardnega slušnega aparata plačati iz lastnega žepa.

Splošni knjižnici Slovenske Konjice se zahvaljujemo, da smo predavanje lahko izvedli v njihovih prostorih.

Vanja Marinšek

Kviz in izdelovanje prazničnih voščilnic

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo se v oktobru in novembru preizkusili v kvizu ter izdelovanju prazničnih voščilnic. Kviz je pripravil član društva Boris Carevič, ki je izbral zanimiva, a težka vprašanja na temo kulinarike, športa in kulture. Kviz smo v društvu organizirali prvič, odziv nanj pa je bil zelo dober. Za še več članov in uporabnikov programov ga bomo pripravili tudi prihodnje leto.

V novembru smo izdelovali voščilnice, ki jih bomo za praznike poslali sorodnikom in prijateljem. Delavnico je vodila Nina Jeranko, sodelujoči pa smo ustvarili veliko zanimivih motivov.

Izdelovanje voščilnic

Kviz

Vanja Marinšek

Predavanje o tehničnih pripomočkih

Že nekaj časa se je kazala potreba po predavanju o uporabi in možnostih pridobitve tehničnih pripomočkov za gluhe in naglušne ter o pravici do slušnega aparata in njegovem vzdrževanju. Zato smo navezali stik s članom iz Zgornjesavinjske doline Stanislavom Kolarjem, ki je predavanje organiziral v obnovljeni Fašunovi hiši na Ljubnem ter o njem obvestil člane s tega območja.

Dobili smo se v Mozirju in se odpeljali na Ljubno, kjer smo pripravili vse potrebno za nemoteno izvedbo predavanja. Pridružil se nam je Adi iz Centra možnosti na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, kar nas je posebej razveselilo. Tolmačila je Duška Berložnik.

Sprva nas je skrbelo, da za predavanje ne bo velikega zanimanja, skrb pa je kmalu izpuhtela, saj se nam je pridružilo veliko ljudi. Udeležence sem najprej pozdravil, nato pa je besedo prevzel Adi, ki je slikovito in praktično prikazal delovanje tehničnih pripomočkov. Predstavil je njihovo uporabo ter povedal, kje jih lahko preizkusijo, kupijo ali si jih sposodijo. Obiskovalce smo seznanili s pravicami in obveznostmi pri

Predavanje je bilo tolmačeno v slovenski znakovni jezik

Predstavniki velenjskega društva in Zveze

pridobivanju slušnih aparatov ter jih opozorili, na kaj morajo biti pozorni in kakšne so njihove obveznosti. Razdelili smo jim tudi zloženko in ostalo gradivo.

Ena od slušateljic, ki ima naglušnega moža, je zastavila veliko vprašanj o uporabi slušnega aparata. Povedala je tudi, da slušni aparat, ki ga uporablja mož, ne deluje tako, kot je pričakoval. Na zastavljena vprašanja vsa ji odgovorila na osnovi znanja in izkušenj, ki jih imava s slušnimi aparati. Upam, da je bila z odgovori zadovoljna, in ji ni žal, da je prišla na predavanje.

Ugotovili smo, da veliko oseb, ki imajo prvič težave s sluhom in so dobile slušni aparat, ni seznanjenih s svojimi pravicami. Tudi starejši potrebujejo dodatno razlago in posebno pomoč. Če jim slušni aparat ne ustreza, so razočarani, zato pogosto obleži v predalu.

Predavanje se je zavleklo v pozne večerne ure. Obiskovalci so si tehnične pripomočke dodobra ogledali in se seznanili, kako jih lahko uporabijo. Toplo nam je bilo pri srcu, saj so nekateri z našo pomočjo spoznali, da jim sodobna tehnologija gluhoti ali naglušnosti lahko pomaga narediti znosnejšo. Sekretarka Urša je prisotne povabila, naj nas obiščejo v Mozirju, kjer ima društvo enkrat mesečno uradne ure.

Predavanje je bilo zanimivo, poučno in koristno. Tovrstna srečanja bi bilo potrebno izvajati pogosteje, in to na različnih koncih Slovenije. S tem bi preprečili marsikatero pot, slabo voljo in jezo. Obseg populacije starejših oseb, ki počasi izgubljuje sluh, namreč vztrajno narašča, zato jih je treba čim temeljiteje informirati. Naj zaključim z mislijo: 'Če nekaj več, je vsaka pot lažja.'

Franc Forštner

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje in predavanje na Ljubnem

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje, ki pokriva Šaleško in Zgornjesavinjsko regijo, bo prihodnje leto praznovalo 50-letnico obstoja. Želim si, da bi ta jubilej, ki bo spomladi, obeležili s svečano akademijo.

Predavanje je bilo dobro obiskano

Za ustanovitev društva so bili v veliki meri zaslužni naši starši, ki so imeli gluhe otroke. Posebej bi rad omenil tajnika Rudija Bolho in Ivana Marolta. Sedež društva je bil takrat v Šoštanju, leta 1985 pa se je društvo preselilo v Velenje. To je za člane iz Zgornjesavinjske doline ustvarilo nekakšno čustveno pregrado.

Od takrat se je delo sekretarjev močno spremenilo. Danes imajo visokošolsko izobrazbo in funkcijo opravljajo profesionalno. Sekretarka društva je Urška Jakop, ki je vsako dopoldne na voljo vsem, ki potrebujejo informacije. Ob sredah popoldne so prostori društva namenjeni različnim strokovnim predavanjem, druženju in tematskim delavnicam.

V Mozirju ima društvo uradne ure vsak prvi torek v mesecu med trinajsto in petnajsto uro. Na žalost se njegovih storitev ljudje premalo poslužujejo. Če bi izrazili željo, bi lahko poiskali skupno lokacijo in prestavili termin srečanj.

Da bi člane v Zgornjesavinjski dolini informirali, kako priti do ustreznega slušnega aparata in kako z njim ravnati, saj ni poceni, sem na Ljubnem ob Savinji organiziral predavanje o tej tematiki. Spregovorili smo tudi o ostalih tehničnih pripomočkih za gluhe in naglušne, ki jih lahko dobijo na sedežu društva oziroma jih naročijo. Obiskovalci so bili s predavanjem zelo zadovoljni. Podobne dogodke bomo skušali organizirati tudi v ostalih krajih v dolini.

Še enkrat hvala vsem udeležencem predavanja v Fašunovi hiši na Ljubnem, za gostoljubje in pomoč pa bi se rad zahvalil tudi zavodu Savinja in gospe Ivici. Želim si, da bi se prihodnje poletje znova srečali in se pogovorili o naših težavah.

Stanko Kolar

Nemški proizvajalec baterij Ansmann je prek uvoznika, podjetja RT-TRI, z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije podpisal pogodbo o donatorstvu. Njen cilj je povečati dostopnost baterij za slušne aparate v Sloveniji. Od vsakega paketa baterij za slušne aparate, kupljenega v trgovinah Merkur, Big Bang in DM v Sloveniji bo podjetje RT-TRI Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije darovalo 0,15 evrov. Denar bo namenjen za nakup pripomočkov za izboljšanje kakovosti življenja oseb, ki si jih zaradi socialne ogroženosti ne morejo privoščiti.

Vse, ki uporabljate slušne aparate, prosimo, da baterije zanje kupite v eni omenjenih trgovskih verig in s tem pomagate Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

V Zvezi pozdravljamo donatorstvo podjetja RT-TRI.

20-letnica invalidskega podjetja Zaupanje

Direktor Brane Drevenšek

V hiši Društva gluhih in naglušnih Celje, na Lešničarjevi ulici 5, ima prostore tudi invalidsko podjetje Zaupanje. Ustanovljeno je bilo pred dvajsetimi leti, ko je na celjskem propadlo nekaj gradbenih podjetij, v katerih so bili zaposleni člani društva, in v njem je našlo zaposlitev nekaj gluhih oseb.

Začetek je bil težak, saj se je bilo potrebno uveljaviti in dokazati, da

na zahtevnem in konkurenčnem tržišču lahko ponudimo kakovostno opravljeno delo. Podjetje je bilo nekaj časa uspešno, nato pa je zašlo v velike težave in se znašlo pred stečajem.

Konec leta 1999 so v njem ostali le še štirje delavci, dva gluha in dva delovna invalida. Sklenili so, da bo v novem tisočletju treba začeti znova, in s tem ohraniti podjetje, saj je bilo le-to izjemnega pomena za zagotovitev delovnih mest gluhim in naglušnim ter za delovanje društva.

Treba je bilo nabaviti material in orodje, urediti skladišče in zaposliti kakovostne delavce. Razširili so obseg dejavnosti in poleg slikopleskarstva začeli opravljati tudi parke-tarska in keramičarska dela.

Na zahtevnem gradbenem tržišču konkuriramo predvsem s kakovostno opravljenim delom, kar nam dobro uspeva. Med seboj se razumemo in smo kot velika družina. Za to smo zaslužni prav vsi delavci v podjetju, ki smo z delom dokazali, kaj zmoremo. Lepo je slišati pohvale o dobro opravljenem delu.

Ko sem prvič prestopil prag hiše celjskega društva, sem najprej pomislil, da v njej živijo sami dejavni ljudje. Razstavljenih je bilo mnogo pokalov, na stenah pa polno slik. Ljudje, ki so se pogovarjali s kretnjami, so bili nasmejani in zadovoljni. Nekateri so igrali šah, drugi človek ne jezi, tretji tarok. Med njimi je stal starejši možak, pokojni Adem Jahjefendič, in tudi on je imel usta do ušes. Zdelo se mi je, da v tej hiši živijo srečni ljudje.

Tudi po trinajstih letih je slika podobna. Stene in pohištvo so drugačni, sem pa še vedno prihajajo veseli in zadovoljni ljudje. Tudi kretanje mi je sedaj bolj domače in razumljivo, saj vem, da se gluhi tako pogovarjajo med seboj.

Sama hiša brez vsebine ne pomeni nič. Naša pa jo ima. V njej je veliko dobrih ljudi, ki so v teh letih postali moji prijatelji.

Brane Drevenšek

Skupinska

Pleskarka Deja

Izobraževalni seminar Evropske športne organizacije gluhih

V turškem letovišču Antalya je med 8. in 11. novembrom potekal izobraževalni seminar Evropske športne organizacije gluhih za sekretarje in športne direktorje nacionalnih športnih zvez gluhih. Udeležilo se nas ga je 33 predstavnikov iz 24 evropskih držav.

Na seminarju smo obravnavali trenutne in prihodnje prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti (SWOT analizo) delovanja Evropske športne organizacije gluhih pod vodstvom generalnega sekretarja Juhe-Mattija Aaltonena.

SWOT je ena najpriljubljenejših analiz na področju poslovnih in organizacijskih ved, ki jo je moč prenesti nase, druge osebe in na vse ravni delovanja. Pod drobnogled vzamemo prednosti (angleško: Strengths), slabosti (angleško: Weaknesses), priložnosti (angleško: Opportunities) ter nevarnosti (angleško: Threats), pomaga pa pri strateških odločitvah, kam usmeriti delovanje Evropske športne organizacije gluhih ter katere aktivnosti okrepiti ali opustiti.

Najprej je treba razmejiti prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti. Prva dva vidika se nanašata na notranje dejavnike, druga dva pa na zunanje. Pri notranjih dejavnikih imamo vpliv, da se prilagodimo, razvijemo ali kako drugače ukrepamo, priložnosti in nevarnosti pa se nanašajo na zunanje dejavnike, na katere nimamo vpliva

Skupinska

in se jim lahko le prilagodimo. Gre torej za dve območji – območje vpliva, v okviru katerega lahko neposredno vplivamo s svojimi dejanji, ter območje izven vpliva, v okviru katerega ne moremo narediti nič, lahko pa ga s prilagodljivostjo obrnemo sebi v prid.

Delovanje Evropske športne organizacije gluhih smo razdelili na štiri analitična področja – prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti, udeleženci pa smo se razdelili v štiri skupine, ki so obravnavale eno od področij. Vsaka skupina je morala na svojem področju poiskati odgovore na trenutne in prihodnje izzive, s katerimi sooča omenjena organizacija. Namen analize je bil Evropsko športno organizacijo gluhih dobro pripraviti na gospodarsko in finančno situacijo v Evropski uniji. Iskali smo načine dobrega upravljanja in zaščite pred stresnimi situacijami.

Med seminarjem nas je obiskala predsednica Evropske zveze gluhih Berglind Stefansdottir in nam predstavila njeno delovanje. V razpravi, ki je sledila, smo oblikovali predlog, naj Evropska zveza gluhih kot krovna organizacija gluhih v Evropi prek Sveta Evrope in Evropskega parlamenta doseže, da bi vse evropske države pristopile k sistematični obravnavi športa gluhih kot enakovrednega športu neinvalidov. Podpredsednik Evropske športne organizacije gluhih Vasyl Sandugei pa je predstavil novi pravilnik o izvedbi mednarodnih tekmovanj najvišjega ranga – evropskih prvenstev.

Seminar sta financirala Evropska unija in turško ministrstvo za šport, ki sta udeležencem omogočila brezplačno nastanitev in prevoz.

Anton Petrič

33. mednarodno tekmovanje v orientacijskem teku

Petra Šiler, Marjana Rejec, Pavel Rejec in Vladan Vukajlovič

Sredi novembra je v Benetkah potekalo 33. mednarodno tekmovanje v orientacijskem teku. Gre za letno srečanje orientacistov ob zaključku orientacijske sezone. Letos se je na prireditvi zbralo več kot štiri tisoč orientacistov iz vsega sveta, slovenske barve pa smo zastopali štirje gluhi predstavniki – Petra Šiler, Vladan Vukajlovič ter Marjana in Pavel Rejec.

Na pot smo se zgodaj zjutraj odpravili z avtobusom in se pred Benetkami vkrcali na ladjico, ki naj nas bi na cilj pripeljala v petnajstih minutah.

Ker pa je bila plima zelo visoka, se je pot podaljšala v dveurno potovanje. Zaradi plime in razburkanega morja smo s težavo varno pristali. Ko smo se izkrcali, smo namesto na trdna tla stopili v morje, ki je za pol metra prestopilo bregove. Benetke so bile dobesedno pod vodo. Nekateri so bili dobro pripravljene in obuti v gumijaste škornje, drugi pa so po vodi hodili v športnih copatih, kar ni bila najboljša izbira.

Udeležba na beneškem tekmovanju je za orientaciste tako pomembna, kot je za tekače pomembna ude-

ležba na maratonu. Udeleži se ga lahko vsak ljubitelj orientacijskega teka. Omenjena tekmovanja so v starih mestnih središčih v Italiji zelo priljubljena. Zemljevid neskončnih ulic in kanalov, štetje odcepov, ulic in mostov, voda do kolen, začudeni turisti in čim optimalnejši izkoristek časa od starta do cilja. Čarobnost Benetk, zlasti poplavljenih, z edinstvenim labirintom ulic, predstavlja izvorno izkušnjo za vsakega tekmovalca.

Mnogi domačini sploh niso vedeli, da v mestu poteka tekmovanje orientacistov, in mnogi so bili zaradi tega slabe volje. Zmotila sta jih tek in škropljenje na vse strani. Nekateri so poklicali policijo, naj preprečijo takšno obnašanje, zato so za nekaj časa tekmo celo prekinili. Mestece je bilo dopoldne poplavljen, popoldne pa je nivo vode začel upadati.

Udeleženci tekmovanja so bili stari od 10 do 75 let, ženske in moški pa smo tekmovali v ločenih kategorijah. Nepozabno doživetje si bomo zagotovo zapomnili, saj smo na tekmovanju spoznali orientaciste iz mnogih držav sveta.

Marjana Rejec

Markov trg je bil pod vodo

Beneške ulice je zalila voda

P A I N T B A L L

Polna bojna oprema

V medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje smo mladi člani in članice prvič organizirali tekmovanje v paintballu, ki smo ga nestrno pričakovali. Na prizorišče, kmetijo na vrhu hriba, nas je popeljal Aleš Fajfar, tam pa se nam je odprl čudovit razgled na Šoštanj, Mozirje in Šmartno ob Paki. Dva moška sta nas opozorila na nevarnosti in na kaj moramo biti posebej pozorni. Dala sta nam posebna enodelna oblačila, ženske pa smo dobile tudi zaščito za prsi.

Akcija

Skupinska

Ko smo se preoblekli, smo se najprej odpeljali do gozda, tam pa se povzpeli na hrib. Ko smo prispeli do cilja, so nas na stojalih čakale puške, v škatlah na tleh pa rumsne kroglice. Za stojali je bila mreža, ki je obdajala gozd ter segala štiri metre visoko, da krogla ne bi zadela koga, ki je hodil po gozdu. Nato so nam razložili, kako odpreti puško, streljati in paziti, da se ne poškodujemo.

Tekmovanja se je udeležilo dvanajst članic in članov društva, pridružila pa sta se nam tudi dva sliščca. Razdelili smo se v dve ekipi – rdečo in rumeno. Na prizorišču

v gozdu so bile postavljene lesene stene, visok kup sena in kamnov ter velika drevesa. Med njimi smo lahko tekali in se skrivali, med tem ko smo se streljali z rumenimi kroglicami. Kdor je bil 'ustreljen', je bil izločen, in je moral na klopi počakati, da se je bitka končala, nato pa se je znova lahko vključil v igro.

V spopadih, ki so trajali več kot tri ure, smo zelo uživali in se izjemno zabavali. Upam, da se bomo paintballa udeležili tudi prihodnje leto.

Žana Sušec

Božič in novo leto

Božič je tradicionalni družinski praznik, ki ga praznujejo katoliški, protestantski in pravoslavni verniki. Kristjani ga praznujejo 25. decembra kot spomin na rojstvo Jezusa Kristusa, čeprav natančen datum njegovega rojstva ni znan. Datum za praznovanje je izbral cesar Konstantin. Pravoslavna cerkev božič praznuje 7. januarja, ker še vedno uporabljajo julijanski koledar.

Priprave na praznovanje božiča se začnejo s prvo adventno nedeljo – četrto nedeljo pred božičem, in končajo na sveti večer po četrti nedelji. Tipični simbol adventa je adventni venec s štirimi svečami. Prvo adventno nedeljo se prižge eno svečo, drugo dve, tretjo tri in četrto vse štiri sveče.

Praznovanje božiča sega v predkrščanske čase, ko so mnogi ta čas častili zaradi nastopa zimskega solsticija (sončevega obrata), ko se dan vnovič začne daljšati. To je čas, ko zima zaživi v vsem svojem sijaju in sonce 'zmaga' nad temo.

Bistvo krščanskega božiča je praznovanje rojstva Jezusa Kristusa. Sveto pismo pravi, da sta se Jožef in Marija odpravila v Betlehem v času, ko je bila Marija že visoko noseča. V Betlehemu nista mogla dobiti prenočišča, zato sta se zatekla v hlev. Tam je Marija rodila Jezusa in ga položila v jasli, ker druge postelje zanj nista imela. V spomin na ta dogodek kristjani postavljajo jaslice.

V novejšem času se pri nas uveljavlja druga oblika praznovanja božiča, ki ni povezana s krščanstvom. Njena osrednja osebnost je Božiček, ki prinaša darila. V praksi predstavlja potrošniško usmerjen praznik, povezan s kupovanjem velike količine daril, pisanjem velikega števila voščilnic in s čim višjo božično jelko z veliko okraski. Današnja navada okraševanja božičnega drevesca in pošiljanja voščilnic izvira iz 19. stoletja ter ima zelo malo skupnega s krščanstvom.

Teden dni po praznovanju božiča se praznuje novo leto. To je praznični dan, ki obeležuje začetek novega koledarskega leta. V gregorijanskem koledarju, ki velja v večini sveta, je to 1. januar. V julijanskem koledarju, ki ga uporablja pravoslavna cerkev, je novo leto 14. januarja. Muslimansko novo leto se začne ob sončnem zahodu 30. januarja, judovsko novo leto pa ob sončnem zahodu 22. septembra.

JULIJANSKI KOLEDAR

Julijanski koledar je oblika koledarja, ki temelji na Sončevem letu in se imenuje po Gaju Juliju Cezarju. Koledar so uvedli leta 46 pred našim štetjem, veljati pa je začel leta 709. Narejen je bil na osnovi luninega leta, leto pa je sestavljalo 12 mesecev s skupaj 355 dnevi. Začenjal se je s 1. marcem in imel vsaki dve leti v mesecu februarju prestopni mesec. Kasneje so koledar z reformo prilagodili Sončevemu letu in za začetek leta določili 1. januar. Leto je imelo 365 dni, za popravek pa so imeli vsaka štiri leta prestopni dan.

GREGORIJANSKI KOLEDAR

Gregorijanski koledar sta leta 1582 uvedla papež Gregor XIII. ter neapeljski zdravnik, matematik in astronom Aloysius Lilius. Vzrok za spremembo koledarja je bilo predolgo srednje leto v julijanskem koledarju. To je povzročilo, da je pomladansko enakonočje nastopilo vedno kasneje v letu. V gregorijanskem koledarju so odvečne dneve nadomestili s preskokom dni. Odstranili so deset dni med 4. in 15. oktobrom ter spremenili pravila o prestopnih letih. Določili so, da so prestopna leta tista, ki so deljiva s štiri, v vseh letih, katerih letnica je deljiva s sto, odpade dodatni dan, vsa leta, ki so deljiva s štiristo, pa ostanejo prestopna.

V Sloveniji je bil gregorijanski koledar uveden leta 1584. Takrat so preskočili dneve od 7. do 16. januarja. Kasneje so koledar sprejele tudi protestantske države (leta 1752) in nekatere pravoslavne države (leta 1918).

BOŽIČNA ZVEZDA

Rdeča in zelena sta značilni božični barvi, ki se ju povezuje z naravo in življenjem. Zelena je barva prvobitnih voda, upanja, prebujanja življenja, rdeča pa predstavlja življenje, sonce, ogenj, strast in čustva, povezana pa je tudi z rojstvom. Tudi božična zvezda je največkrat takšnih barv. Prihaja iz Mehike in v svojem naravnem okolju, na vlažnih in senčnih mestih, doseže tudi višino do šest metrov.

Božične zvezde, ki nam delajo veselje v prazničnih dneh, so vzgojili vrtnarji. Na voljo so v različnih barvah – rdeči, svetlo rumeni, krem in roza. Božična zvezda ostane lepa veliko dlje kot mesec dni, če jo pravilno negujemo. Tu in tam ji moramo dodati malo mlačne vode in gnojilo za cvetoče rastline. Ne smemo je zalivati preveč, sicer bo odvrгла liste. Najbolj ji ugaja temperatura med osemnajst in enaindvajset stopinj ter ozračje, ki ni presuho.

BOŽIČNE JEDI

Naši predniki so za božič najpogosteje jedli božični kruh, imenovan poprtnik, potico in sadni kruh. Najbolj so se praznika veselili otroci, ki so jih obdarili s kruhom, orehi in lešniki. Danes so mize v božičnem času bolj polne, prevladujejo pa različne domače jedi – kisló zelje, klobase, meso in različne vrste piškotov, potic ter ostalih sladíc. Tudi otroke se bolj bogato obdaruje kot nekoč.

POPRTNIK

Kvašeno testo:

1 kg moko
150 g masla
5 dl mleka
120 g sladkorja
3 jajca
limonina lupina
1 žlička soli

Kvasec:

50 g kvasa
4 žlice moko
1 žlica sladkorja
6 žlic mleka

Premaz:

1 jajce

Kvasec naredimo tako, da v posodo nadrobimo kvas, dodamo sladkor, moko in mlačno mleko. Premešamo, pokrijemo in pustimo vzhajati.

Testo zamesimo v večji skledi, kamor presejemo moko, dodamo zmehčano maslo, mleko, sladkor, jajca, drobno nstrgano limonino lupino, vzhajani kvasec in sol. Vse skupaj zgnetemo v gladko testo, ki se loči od sten posode. Oblikujemo ga v hlebček, ki ga v skledi pokrijemo s prtom in pustimo vzhajati 30 minut.

Vzhajano testo oblikujemo v hlebec, ki ga s pomočjo kuhinjskega čopiča navlažimo z mlačno vodo. Lahko ga tudi okra-

mo in pustimo vzhajati še 30 minut. Pečico segrejemo na 180 stopinj. Preden ga damo v pečico, ga premažemo z razžvrkljanim jajcem. Pečemo ga približno 60 minut. Pečen kruh vzamemo iz pečice, pokrijemo s prtom in ohladimo. Iz testa lahko pripravimo tudi različne okraske, kot so kitke, ptički in zvezda repatica.

SADNI KRUH

Testo:

4 jajca
25 dag sladkorja
28 dag ostre moke
1 pecilni prašek
malo cimeta
5 dag čokolade v prahu ali kakava
limonina lupina
2,5 dl mleka

Suho sadje in oreški:

10 dag suhih sliv
10 dag suhih fig
10 dag rozin
10 dag suhih marelic
10 dag datljev
10 dag kandiranega sadja
10 dag jedilne čokolade
5 dag orehov
5 dag lešnikov
5 dag mandljev

Sadje drobno narežemo in ga potresemo z moko, da se ne sprijema. Tudi orehe, mandlje in lešnike narežemo.

Jajca in sladkor penasto umešamo, dodamo cimet, čokolado v prahu, limonino lupino, mleko in moko s pecilnim praškom. Ko je testo dobro premešano, z žlico vanj umešamo narezano sadje.

Pekač namažemo z maslom, potresemo z drobtinami in ga napolnimo. Kruh pečemo eno uro na temperaturi 200 stopinj.

OREHOVA POTICA

Testo:

60 dag moke
3 dag kvasa
2 dl mleka
14 dag sladkorja
14 dag masla
4 rumenjaki
1 vanilijev sladkor
nastrgana limonina lupinica

Nadev:

40 dag orehov
2 dl mleka, še boljše sladke smetane
25 dag sladkorja
2 žlici ruma
2 – 3 beljaki

Pripravimo kvasec. Kvas zmešamo z žličko sladkorja, žličko moke in nekaj žlicami mleka ter ga pustimo vzhajati. Če uporabljamo suhi kvas, zadostuje en paket, ki ga vsujemo v moko. Pripravimo nadev. Orehe in sladkor prelijemo s sladko smetano (po želji jo zavremo, ni pa nujno), ki ji dodamo rum. Dodamo sneg iz beljakov, dokler nadev ni primerno mazav (ne sme biti preredek).

Pripravimo testo. Vse sestavine damo v skledo in zmešamo, tako kot testo za piškote. Ne pozabimo dodati kvasca. Če uporabljamo okrogel model, testa ni treba razdeliti na dva dela. Razvaljamo ga, premažemo z nadevom, posujemo z naribano limonino lupinico, zvijemo ter damo v pomaščen pekač. Pokrijemo ga in pustimo vzhajati, najbolje čez noč ali vsaj 6 ur.

Potico pečemo uro do uro in pol na 180 stopinj, odvisno od modela. Pečeno nekaj časa pustimo v pekaču, nato jo zvrnemo na tkanino in pokrijemo. Ohlajeno posujemo s sladkorjem v prahu.

Ko pečemo božične dobrote, pa ne smemo pozabiti na nekaj dejstev:

- beli sladkor in moko uvrščamo med zdravju najbolj škodljiva živila,
- maslo sodi med najokusnejše in najlažje prebavljive maščobe, žal pa 100 gramov masla vsebuje kar 240 miligramov holesterola, zato dopustna dnevna količina zaužitega masla znaša do 30 gramov na osebo,
- sterilizirano in homogenizirano mleko je termično in mehansko najbolj obdelano in naj bi bilo po mnenju nekaterih strokovnjakov eden glavnih krivcev za večino srčnih obolenj,
- jajce je eno najpopolneje sestavljenih in vitaminsko najbogatejših živil, žal pa je v rumenjaku tudi škodljiv holesterol; prav tako jih ne priporočajo ljudem z obolelim žolčem,
- zaradi podaljšanja roka uporabe limone in druge agrume okopajo v raztopini strupenega difenila (E 230) ali pa jih zavijejo v papir, prepojen z njim; lupina tako konzerviranega sadeža je škodljiva, tudi če jo operemo.

PREDLOG ZA NOVOLETNO VEČERJO

SVINJINA S ČEŠNJAMI IN DIVJIM RIŽEM

Sestavine:

- 1/3 skodelice divjega riža
- 1 skodelica vode
- 2 žlički sesekljanega svežega rožmarina
- 1/2 žličke suhega rožmarina
- 1/2 žličke soli
- 3/4 skodelice grobo sesekljanih suhih češenj ali brusnic
- 1 kg svinjske ribice
- 3 svinjske klobase
- 1/2 skodelice sesekljane čebule
- 1 žlica sveže sesekljane peteršilja
- 1 žlička sveže sesekljane timijana
- 1/4 žličke suhega timijana
- 1/4 žličke sveže mletega popra
- sol
- sveže mleti črni poper
- sveže sesekljani timijan
- 2 žlici moke

Divji riž operemo v hladni vodi in ga odcedimo. V loncu ga premešamo, in ko zavre, zmanjšamo ogenj. Pokrijemo ga s pokrovko ter na majhnem ognju dušimo od 40 do 45 minut. Medtem se prepričamo, ali je v loncu resnično dovolj vode, da se riž ne bo zažgal. Ko je kuhan, vanj vmešamo posušene češnje in ga postavimo na sobno temperaturo.

Skuhamo eno skodelico vode, rožmarin in pol žličke soli. S svinjine odstranimo maščobo, nato pa meso ovalno zarežemo v spiralo, tako da ga odpremo v široko ploščo, debelo okrog dva centimetra. Pokrijemo ga s plastično folijo. Prepričamo se, da je enakomerne debeline, če ni, ga potolčemo, da ga izravnamo.

Za nadev v velikem loncu skuhamo sesekljane klobase in čebulo, dokler klobase ne postanejo rjave, čebula pa mehka. Odcedimo maščobo in v maso vmešamo peteršilj, žličko timijana, 1/4 žličke črnega popra ter odcejeni riž.

Pečico ogrejemo na 200 stopinj in nadev porazdelimo po mesu. Rulado spiralno zavijemo in na več mestih dobro povežemo z vrstico. Položimo jo v pekač ter posujemo s črnim poprom in timijanom. Če imamo termometer za v pečico, ga zapičimo v meso. Odkrito pečemo 1 uro in 15 minut, dokler termometer ne pokaže, da ima meso 155 stopinj. Nato pečenko pokrijemo in pečemo še 15 minut. Ko je pečena, jo pustimo pokrito ali jo zavijemo v folijo, da se riž ne bi izsušil.

V kozico damo skodelico vode, iz pekača pa odstranimo vse zapečene ostanke mesa in sok. V kozarcu zmešamo vodo in moko. V ponvi dobro razmešamo vodo, ostanke omake in mesa, dokler se ne raztopijo, nato dolijemo mešanico moke in vode ter kuhamo, dokler omaka ne postane gosta in brbotajoča. Začinimo jo s soljo in črnim poprom ter postrežemo s pečenim krompirjem v kosih.

ČOKOLADNO-VANILIJEVA SLADICA Z JAGODAMI

Čokoladni del:

- 1 žlička želatine
- 2 žlici hladne vode
- 1 skodelica smetane za stepanje
- 3/4 skodelice srednje sladkih čokoladnih koščkov

Vanilijev del:

- 1 žlica želatine
- 2 žlici hladne vode
- 1 skodelica smetane za stepanje
- 1/4 skodelice sladkorja
- 2 žlički vanilijevega ekstrakta

Omaka iz jagod:

- 2 skodelici svežih jagod
- 2 – 3 žlice sladkorja

Želatino raztopimo v hladni vodi in jo pustimo, da nabrekne. V majhni kozici segrejemo smetano in jo polovico vmešamo v želatino, dokler se ta popolnoma ne razpusti. Nato vmešamo čokoladne koščke. Zmes vlijemo v model, obložen s papirjem za peko, ter ga za 30 minut postavimo v hladilnik.

Za vanilijev del postopek ponovimo, le da namesto čokoladnih koščkov dodamo vanilijev ekstrakt. Maso previdno razporedimo čez ohlajeni čokoladni del ter celotno zmes za najmanj 2 uri postavimo v hladilnik, da se povsem strdi.

Omako iz jagod naredimo tako, da v mešalcu dobro premešamo jagode in sladkor, ter jo postavimo v hladilnik, dokler sladice ne postrežemo.

Sladico narežemo na kose, ki jih na krožniku prelijemo z jagodno omako ter okrasimo z listom mete.

Povzela Aleksandra Rijavec Škerl
Uporabljeni viri:

www.lifestyle.ena.com, www.gurman.eu,
www.seniorji.info, www.mojirecepti.com,
www.kulinarika.net, www.wikipedia.org,
www.kapitelj.com, www.educa.fmf.uni-lj.si

V BOJ S PREHLADOM

Sezona prehladov je na vrhuncu in četudi smo ga že preboleli, nismo varni. Preventiva je temeljito umivanje rok, zračenje prostorov in čim več gibanja na svežem zraku. Kako pa je z zdravljenjem?

Po navadi gremo takoj v lekarno in nakupimo goro pripomočkov za čimprejšnje okrevanje, zagotovo pa se vsakdo drži vsaj enega nasveta naših babic.

KARAMELNO MLEKO ZA VNETO GRLO IN IZKAŠLJEVANJE

V kozici segrejemo dve veliki žlici sladkorja in mešamo, dokler se ne stopi v rjavo karamelo. Zalijemo s skodelico mleka, zavremo in ves čas mešamo, da se karamela raztopi. Popijemo čim bolj vroče.

SLANA VODA ZA VNETO GRLO

Pol čajne žličke soli raztopimo v kozarcu tople vode in grgramo večkrat dnevno.

ČRNA REDKEV Z MEDOM PROTI KAŠLJU

Na dnu izdolbene črne redkve naredimo majhno luknjico. Vanjo naloži-

mo trši med in jo postavimo na kozarec, tako da se izcedek medu čez noč steka vanj. Pijemo po žličkah.

INGVERJEV ČAJ PROTI VROČINI IN KAŠLJU

Pet centimetrov olupljene ingverjeve korenine narežemo na manjše koščke in prelijemo z litrom vrele vode. Pokrijemo in pustimo stati dvajset minut. Po želji lahko dodamo med in limonin sok.

ČEBULNI OBKLADKI PROTI KAŠLJU

Drobno nasekljano čebulo zavijemo v bombažno gazo in za nekaj minut postavimo v pečico, ogreto na dvesto stopinj Celzija. Topel obkladek

položimo na prsi in pustimo delovati čez noč.

KAMILIČNA PARNA KOPEL ZA ZAMAŠEN NOS

Skuhamo liter in pol kamiličnega čaja. Glavo sklonimo nad posodo s čajem, jo pokrijemo z veliko brisačo in paro vdihavamo od pet do deset minut.

UNIVERZALNA KOKOŠJA JUHA

Dobra stara kokošja juha blaži vse simptome prehlada – deluje protivnetno, ogreje telo, pospešuje izločanje sluzi in odmaši nos. Uživamo jo v neomejenih količinah.

Povzeto po <http://www.qlandia.si>

Oglas

Prejeli smo prošnjo gluhega bralca za objavo oglasa, s pomočjo katerega želi spoznati prijateljico. Objavljamo ga v celoti in mu pri iskanju želimo veliko sreče.

Sem 62-letni vdovec, 77/166, brez slabih navad, navajen mirnega družinskega življenja. Želim spoznati žensko, samsko ali vdovo, staro od 50 do 59 let, za prijateljstvo in morda še kaj več.

Vse zainteresirane naj mi pošljejo SMS na telefonsko številko 041 375 327 ali naj mi pišejo na elektronski naslov francimulej1@gmail.com.

Slavljenka Jolanda

Poti nas družijo in ločujejo,
ljudje se spoznavajo,
raziđejo, a nikoli pozabijo.
Je obdobje otroštva, mladosti, zrelosti
in prišel je tiho dan,
ko srečal te je Abraham.

Še vso dolgo pot bo modrost s teboj delil,
še marsikateri priklical bo izziv.
Spoznavala boš resnice, ki v tebi še spe,
spodbujal te bo, da čim bolj razviješ se.

Naj Abraham ti da miru in sreče čas,
naj tvoje prijateljstvo navdihuje nas!
Vse, kar v tem življenju naj se ti še zgodi,
naj le to bo, kar srce tvoje si želi.

Člani Društva gluhih in naglušnih Koroške

V slovo

Hermini Rogina
(1929 – 2012)

V mesecu oktobru je tiho in za vedno odšla od nas Hermina Rogina. Rada je imela ljudi okrog sebe, jih razveseljevala in spoštovala, saj sovraštva in zlobe ni poznala. Njeno dobroto in spoštovanje smo občutili tudi člani društva, čeprav smo se malokrat videvali.

Srce je omagalo in njen dih je zastal, a spomin nanjo bo večno ostal.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Člani Društva gluhih in naglušnih Koroške

Zahvala

Ob izgubi mame Hermine Rogina se iskreno zahvaljujem članom Društva gluhih in naglušnih Koroške za podporo, podarjeno cvetje in sveče ter da ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala, da ste bili z menoj.

Iskrena hvala tudi vsem na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije za izrečeno sožalje.

Hči Cirila Gradišnik

V slovo

Jožetu Kramerju
(1929 – 2012)

Visoko ponese te oblak neba,
daleč odplove te val morja,
tja, kjer duša tvoja je doma.

Za vedno se je od nas poslovil dolgoletni član Jože Kramer.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Iskreno sožalje izrekamo ženi in ostalemu sorodstvu.

Člani Društva gluhih in naglušnih Koroške

V slovo

Jožetu Kotniku
(1946 – 2012)

V Društvu gluhih in naglušnih Koroške smo v mesecu oktobru izgubili dolgoletnega člana Jožeta Kotnika. Vedno je z veseljem prihajal v društvo, kjer se je srečeval in družil s člani. S svojim smehom je vsakega osrečiti znal, a pred usodo sam nemočen je ostal. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Svojcem izrekamo iskreno sožalje.

Člani Društva gluhih in naglušnih Koroške

Summary – povzetek

The Republic of Slovenia represented by the National Assembly was sued by the State Attorney's Office for nominating the members of the Foundation for Financing Disability and Humanitarian Organisations' Council. As a legal representative of public interest the State Attorney's Office filed the lawsuit against the National Assembly's decision and rebutted the nomination of three members of the council, the Association's Secretary being one of them. The Judiciary of the Republic of Slovenia discarded the lawsuit and consequently proved that the nomination of all council's members was legal.

Procedures for submitting the application for our 2013 operations to be financed by the Foundation for Financing Disability and Humanitarian Organisations have already taken place. We have been negotiating it year after year fearing about its amount. Unfortunately more and more disability and humanitarian organisations have been turning up lately, even though no new series of disabled have appeared, just new forms of their organisation. All these put additional pressure on the financier and consequently decreased the scope of our financial assets. While the ministry in charge assigns the status to these organisations with no limitations just to meet the demands to run for the Foundation's financial assets, the pressure is increasing. Therefore it would be utterly unacceptable, if these assets which substitute and replace the state concern for disabled became a reason for stratification.

We actively participated in a discussion about the basis of the new retirement reform, challenges of active ageing, co-existence among generations and problems connected with ageing of disabled and the care of elders, organised by the Social Chamber of Slovenia. They also introduced the National Programme of Social Protection taking place by the year 2020 which is currently being publicly debated. According to the latest data more than 20 percent of Slovenian citizens are linked to poverty and social isolation.

We actively participated at the ACTrain project round table. Besides the video of long distance training in ceramic design using Proteus interactive application they also demonstrated the interactive workshop supported by information and communication technology. The application has been adjusted for blind and visually-impaired in five languages and for deaf and hard-of-hearing in four sign languages. It can be found at <http://proteus.see-hear-touch.com>.

With great pleasure we participated at the First International Deaf Dance Festival called Heartbeat Hears the Beat. The festival was a part of a wider international dance platform and its main purpose was to offer the chance of dance participation to deaf and hard-of-hearing. Besides organising the workshops, lectures, creative activities and socialising event the organiser Dance Centre from Maribor also invited dance groups from Croatia, Serbia and Slovenia to join together deafness and music in their performances.

VODORAVNO

1. praznik 26. december
14. neumnež, aboten človek
15. kad brez prve črke
16. afriška gozdna žirafa
17. odgovor na 'kontrola'
18. kdor zaradi močne svetlobe ne vidi, oslepi
21. telička
23. kemijski znak za nikelj
24. častniški znak na ramenih
27. odtis stopala
28. majorjeva žena
31. polet, vnema, zanos
32. krvno sorodstvo
33. privid, prikazen
34. snov, ki pri tlenju dela in razširja dim
36. nepomemben, nevažen človek
37. frnikolati
39. zmikavt, kradljivec
40. glas murna, črička
42. spremeniti, menjati
45. neznanec
46. tisti, ki mu nekoliko manjka do celote
48. osemnajsta in tretja črka abecede
49. Tedenska tribuna
50. domislivo, misel, predstavo
52. postati nesposoben opraviti delo
54. vprežni drog kmečkega voza
55. kesanje, obžalovanje
56. niti malo mu ne zaupa
57. barometer za merjenje višine gora
59. nitasti izrastek na človeški glavi
61. bodeč plevel
63. travnik ob vodi
64. z oranjem spraviti iz zemlje
66. jedilni pribor
68. last, izraža svojino
69. oznaka za Kranj
70. izraža čustveno prizadetost, zaskrbljenost
71. ubožec, reva
72. letalec, pilot
76. kar je last osebk
79. varuška, pestunja v ruskem okolju
80. z nramnega stališča
84. nekdanja francoska desničarska organizacija v Alžiriji
85. sekretarka
89. janež latinsko
91. pripadnik staroitalskega plemena
92. lastnost, značilnost olajšanega
93. brezčuten človek

NAVPIČNO

1. kar je dano komu v last brez plačila
2. prvo berilo, abecednik
3. nadzorni odbor
4. glas pri stokanju, javk
5. skupina glasbenikov, pevcev
6. mletje, melišče, droben pesek
7. poročen moški
8. del, delež, tudi parcela
9. odmev, jek, eho
10. dedek, stari oče (primorsko)
11. vse v redu, okay (angleško)
12. spremljevalec Zemlje za raziskovanje vesolja
13. top brez vokala
19. član pionirske organizacije
20. lunino število
22. krajše moško ime, Edvard
25. voda v trdnem stanju
26. brezciljna hoja
27. uredništvo IST vam želi, čestitka
29. igralna karta najvišje vrednosti
30. rakitovo grmovje
33. kdor nosi očala
35. veda o vzrokih pojavov
38. glavna prometna žila, cesta, reka, železnica (odvodnica)
41. oprostitev žalitve (popust pri plačilu)
43. visoko stensko ogledalo med oknoma
44. kratica za idem
47. kdor preveč govori o sebi
51. natančnost, jasnost
53. zakonit odstotek od predpisane teže zlatnika (odpornost do zdravil ali strupov)
54. trava druge košnje
58. posebej, posebno, nalašč, izjemen, izreden
60. ploskovna mera 100 m²
62. prvi vokal in trinajsta črka abecede
65. ledeni možje, čas od 12. do 14. maja
67. mehka srebrnkasto-bela kovina, kositer
73. ven brez vokala
74. Alpe Adria
75. konjski tek
77. delovni sestanek
78. stot (utežna mera)
81. naval na banko, panično dviganje vlog (zgodaj zrelo sadje)
82. podeželsko naselje
83. kemijski znak za nikelj
86. kemijski znak za aluminij
87. noj brez srednje črke
88. miš brez prve črke
90. oznaka za Sarajevo
91. četrti in prvi vokal

KRIŽANKA

2	1	2	3	4	5	6	7		8	9		10	11	12	13	
0	14								15			16				
1	17			18				19			20					
3	21		22				23			24			25		26	
27					28	29			30				31			
32				33							34	35				
		36					37		38					39		
40	41			42		43							44		45	
46			47			48			49			50		51		
52					53			54						55		
56			57				58					59	60			
61		62			63						64					65
66				67			68							69		
70			71							72	73		74			75
76		77							78		79					
					80	81		82		83					84	
85	86		87	88				89			90		91			
92											93					

SLOVARČEK

AITIOLOGIJA – veda o vzrokih pojavov

TOLERANCA – zakonit odstop od predpisane teže
zlatnika, odpornost do zdravil ali strupov

ALTERIRATI – spremeniti, menjati

Avtor: Zdenko Tomc

Peter Klepec

Priredba slovenske ljudske pravljice v slovenskem znakovnem jeziku

V slovenski znakovni jezik prevedla,
s kretnjami opremila in ilustrirala Nataša Kordiš

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

